

6096

1

N° 6096

dar Baranowskiego

28
Prawidła wojska
cudziemskiego
autoramentu

1874

1874

kapelusz ziąc, osobliwie będąc wiozł
ficym. Tu niemui idącego. pow. znie d.
albo o kochow od niego wstał. Kapelusz
według Tempus z głowoy ziąc, a dobrze
mę w twarz patrząc, tak obliżać. Na po
ti go Oficier nie minie, potym dopuro
nalezycie kapelusz na głowe wstawia
swoią drogą pości. A to przeciwko karczemu
Oficierowi z którym się spotkać more, ob
serwowai. Jeżeli zaś z bronią na ulicy
Żołnierz idzie, przed nim kapelusza
nie zweymnie: Przy tym żeby po ulicy nie
biegał będąc piianym strzedz się karczmy
prowinien.

Każdy Żołnierz w dobrym gospodarstwie fun
dowai się prowiniem, żeby po czta Lemungo
wych dni prowiantu sobie na odm dnu przy
spesobil, a z innymi w karmatctwie gota
wat, albo też innymi sposobem oszczędnie
konserwowat.

Względem bielizny swojej, każdy tak się ma
prowinien, żeby iaki pretko korszulę bawona,
pulkamaszki Pulloszulli zanykawi. Sama
ste de odłoty, zaraz kobicie Żołnierzom
tego kompanij wyprać wat, do obla i ep.
aby na karczmy parady która kiesz. i nam
przypaści może, bielizny swoją w zupole
wosci miał. Na co Unterofficierowi

4 **E** wzgląd y staranie mieć maia, zeby do
nych **L**et prai niedawali, tyllko dotych
zpod **J**o kompaniy, a przytym przedstrzedz
ze iezeli cokolwiek nie tak się czysto wypie-
rze jak należy, od zapłaty odciągnie się Jey.
ktoby kolwiek przez bezecne y kulta y słie swo-
ie życie w chorobę Weneryczną, wpadł, alias
na France zachorował, albo przez swywolne
Jego postępli raniony był, takowiy z Senun-
gu swego Cyrulikowi zapłacił powinien, a
do tego wedle wynalazku mocno karany,
albo tez wcale odpędzony bydz ma. Tym
spozobem y ten, przez ktorego swywołą al-
bo oczywiste Lenistwo, moderunkowe re-
kwizyta, bron ammunicija &c zepsuie się,
z Senungu swego nadgródzić to powinien.

ktoryby się przy rewizyi kompaniy wieczor-
em y rano w gospodzie swey nieznaydowal,
odno karany bydzie. ktoby przez noc z
kozharow albo z gospody swoiey bez ferlopu
zostal się, przez rozgi powinien biegac.

ktoryby zas przez mury, Palisady, albo waty,
mieyscie przelazil, iako Dezertor karany by-
dzie; iako tez räden bez ferlopu wednie, ani
putawierci mili od Fortecy albo Miasta lub
Kamponow swoich oddalic się pod kara-
nie powinien.

tak on the Solnierz w Broni Stanie, bydz

no dom

53
w kompanii, bądź w całym regimencie,
nie powinien nie gadać, ale cicho stać, a
na rozkazy Kommandos bacznosi mieć.
Wzryt, nie gry o Pieniądze osobliwie w kosi
y tym podobne, pod biegiem przez Kor-
gi zadaruią się; tym czasem kregle, y
inne gry dla ćwiczenia się y rozrywki
pozwolone są.

Ktoby toledze swemu najmniejsza
rzecz wziął, albo liśczenie Jego y rzeczy re-
widował, iad nayodrzey karany byćz ma.
Ktoby sturną krzywdę miał, powinien to
wprzód swemu Kapitanowi, a jeżeliby
o niego satysfakcyi nieodebrał, Majorowi,
a potym y Pułkownikowi, tanien jeżeli
y tam Prawa nieotrzyma Cięfowi Regi-
mentu opowiedzieć, u którego satysfakcyi
spodziewać się powinien; Ktoby tego-
nieuczynił a dezertowałby, a potym się
tym celuzował chciał ze rzu niechcia-
no pomódz, takiego wybiegi nie tylko ali-
ceptowane niebda, ale bez wyzelluoy kasta
według Delaretu sądu Woyskowego eskawo-
wany byćz powinien.

Ktokolwiek drugiego Ktoby dezertował chciał
lub innych do tego namawiał u Regimentu
dokumentalnie uda, y wycałwi, ma za to

Dobra mieli nadgrode.
 Każdy Żołnierz powinien mieć swoją. Liq-
 zeczke Klein, Monderunkowa, w której
 wszystko wpisano byż ma co mu na 2.
 lecie należy, to jest:

- Koszul - - - - - Hrn 4.
- Pulhoszulkow y zaręławokow par Hrn 2.
- Kamaszkow Białych par - Hrn 2.
- Kamaszkow Czarnych par Hrn 2.
- Pludny szorzone - - - - - Hrn 1.
- Tuzikow mosięż. do Kamasz. Tuzinow: Hrn 3.
- Zameczek mosiężny do Haffztuka Hrn 1.
- Trewikow co 8. miesięcy Para na
 Dwieście par - - - - - Hrn 3.
- Narcop czarny szorzone - - - - - Hrn 1.
- Haffztukow krepowych czarnych Hrn 2.
- Haffztukow ditto czerwonych - Hrn 2.
- Na reparacyę Munduru y kapelusza.

W tę tedy Liqzeczke, cokolwiek Żołnierz
 odbierze w wyżej wyrażonych rekwizytow,
 od Feltwebla lub innego Unterofficjera
 który komorą Chorągwią dysponuje
 wpisano byż powinno.

Gdyby Żołnierz przy odprawowaniu służ-
 by woicy, Lenung tego albo monderunk
 wrelli lub maty od tej kompanii przy
 której się znajduje, dobrowolnie nie ode-
brat

brat, tak jak mu należy, powiniensię
u Kapitana swego opowiedzieć, od kto-
rego jeżeli nie będzie uspokoiory, tedy
talem sposobem iak się wyzey namie-
nito daley uskarzyc się może, to jest u
Majora Puthowriha y Cheffa

Ci ktorzy u Regimentu pozwolenie mają
na robotę poyść, niepowinni Regimen-
towego Stonderunku przy niey zary-
wai, ale za swoje purniqdze iakoholowiel
sukniq albo kitel sobie sprawi, y w
onym robic, aby nigdy w barwie Regi-
mentowey znalezieni niebyli.

Ktokolwiek za Paszportem od sztabu Feslop
dotranie, powinien za powrotem swoim
takowyz paszport Majorowi oddac, o-
czym kapitan zeby się to stalo, Staranie
miec będzie. Więc tedy zaden kapitan
niema mocy dac feslopu albo Paszportu
tak Żołnierzowi iako Unterofficerowi
bez wiadomości Majoroślicy albo tego
Officyera ktory sluzby Majorowską od-
prawuie ktory go sam z podpisem
ręki swojej da.

Fesliby ktoremu Żołnierzowi od ktore-
goholowiel Officera albo Unterofficera
Regimentu, ktory przy tegoz Żołnierza

8

Kompanii nie stoi, cokolwiek rozkaza-
no było, codo służby, Panskiej, y dyspozy-
cyi należy, powinien im w tym z ta-
kim respectem posłusznym być, iak
gdyby mu od tych ktorzy przykompa-
nii Jego sa, rozkazano było.

Ten ktory od Sztabu Terlopi dostanie, a
po wypisaniu opisanego terminu nazad
się niewroci, Krysrechtem sądzony będzie.

Ten Żołnierz ktory bez wiadomości y ni-
mo pozwolenie Kapitana swego szeni się,
nie tylko przez rozgi biegać, ale też na-
leżące Kapitanowi swemu Pieniądza
testimonium, zapłacić powinien, kto-
re z Lenungu Jego odciagnione być maia.
Zaden Żołnierz, iako też wszyscy w Regi-
mencie niemaią się wazyć w iakiekol-
wiek hatany szlacheckie bez wyraźnego
Ordynansu Kommandanta muszai się
iako to podczas sądow Seymukow, zia-
dow Karmarkowca.

Jeżeliby się zas między szlachtą y Żolnier-
zami jakie warki wszczęty, maią to
Ober y Unterofficyerowie iakonaylepiej
uspokoić y Żolnierzy w Arzst wziąć.

Zaden niemaią się wazyć w Fortecy, Mieście
lub Fantonach albo Kapernach Groni

wystrze-

wystrzelić, ale jeżeli nabita jest, powi- 9.
nien one jeżeli potrzeba wykręcić; a je-
żeli wykręcić niemoże, Feltrwołowi albo
Szerzantowi opowiedzieć, który go na
Przedmieście, lub na inne miejsce za-
prowadzi, gdzie. Ja, wystrzelić, iednak
powinien się przedz jeżeli dula nabita
zeby szkody iakiey nieuczynił, w nowy
zas żaden strzelac niepowinien.

Każdy nietylko w gospodzie swojej, ale
tez y na Stabwachach, Strazach ognio-
wych, alias. Stradwachach, dobre powi-
nien mieć staranie, azeby przez nie-
dbalstwo y niedozor ogień niepowstał,
przez co by nie szkodzie y szkoda stał
się mogła.

Na wartach y Kommandach, pro wszyst-
kich służbach Pańskich, powinien y
musi każdy Żołnierz należycie spra-
wować, y to co mu rozkazano szczerze
wypetnić, iako tez z Monderunkiem
swoim y bronią, zawsze propre y dobrze
aszurowany znaydować się, bo ma-
czey, za to exemplariter karany będie
Ci ktorzy na Wasze Kommanderowaniu
powinni z sobą mieć szczerli do trzech
staw, azeby podczas wielkiego błota iak
tylko złuzowany z poczty swojej będzie y

10. przyjdzie na Haubtwach zaraz trze
wiki swoje mogl wychodzić, tudzież
każdy y grzebień w kuczeniu mieć powin-
nien, azeby iezeli mu wtosy ołoto głowy
wiozą, one zawsze poprawi sobie mogł; ia-
ko też każdy na warcie albo na inrszej po-
winności będący po pobudce propra y do-
brze aorzutowany bydz' powinien.

Włosow sobie żaden niepowinien kazai u-
rzynai tak w posrodku nad czotem ialeo
y po stronach, zeby nie wysoko ale nisko fry
zować mogł, a to na tydzień przynaj-
mniej dwa razy.

Sznur pleciony z włosow koniskich, każdy
powinien mieć wewnątrz kapelusza od le-
wney strony do drugiey, tak dlugi zeby
arcob przez ten sznur przewleci mogł, a
to dla tego, zeby pod czas muroszy kape-
lusz z głowy mu nie spadł.

Pod czas lata w kitlech na wartę ciagny
powinni, dla ochronienia sutni zwiernicy,
chyba na korcielny albo inrszą Parade, tedy w
zupelnym Monderunku przyńda, iednak iak
się dniem przed tym przy parolu rozkaze.

W szryscy żołnierze storzy w miesiac albo na
przedmiesciach na robocie, lub też gdzie indziej.
Za ferlopem od Kommenady znajduia się, po-
winni co Niedziela y święto przed Kommandan-
tem

tem kompanij ich zgromadzić się w tańcy
 proprete tak przy Parolu rozkazano, z kąd na
 Parade Plac zaprowadzeni będą, a to bez wszel-
 kiej excecacji y wymowki. Terzeliby zaś sto-
 ny w Mieście lub gdzie indziej na robocie będący
 przy zgromadzeniu kompanij lub ca-
 tego Regimentu, mając o tym wiadomości
 nieznaydował się przy kompanij, przez
 Krijsrecht karany być ma.

Każdy żołnierz bądź on jest obecny przy Regi-
 mencie, albo odległy od Regimentu, kom-
 menderowany, lub stoi gdzie na Exekucyj,
 powinien te w przytkie wzwyż wyrażone pun-
 kta. trictissime obserwować, albo exempla-
 riter karany być. Ta kara y nieprzytom-
 nych zachodzi. kiedy liderlich nazad po-
 wroca.

Gras. którzy się dobrze sprawują valze-
 go awanżementu y promocyi pewni
 być mogą; Gras Dobosze y Tajfrowie
 ze y oni także na Unterofficersstwo promo-
 wani będą, spodziewać się mogą.

Funkcja y Powinność Kaprata.

Kaprale mają się we wszystkich według
 opisyanych żołnierzom punktów regimenterować.

aby nie tylko wedle proporcji co się do ich Funkcji y powinności scięga y aplikuje samy wszystko trzymali, ale też ściśle na to wzgląd mieli ażeby Żołnierze zadosyć temu wszystkiemu uczynili; bo który się w tym leniwie, ospale, albo Hultajsko pokaze, ten nie tylko żadnego awanżamentu, ale owszem Degradacyi y inney karę spodziewać się ma.

Jak przeto który kapralem zostanie, wszystko spoteczności z Żołnierzami wstać, u których sobie respekt osobliwie też przy tym miłości y konfidencya, skarbic' powinien, onym we wszystkim dobre przykłady pokazać, ludzi do proprete przyzwyczaić, y iak się ubierać mają od głowy aż do nog; osobliwie Rekrucji y w innych powinnościach z wszelką cierpliwością y modestyą Informować. Sam od kapraństwa swego bez ferlopu albo potrzeby oddalać się niepowinien; ponieważ na Conduit Kaprałskie w Regimentcie być oko mieć y to wszystko obserwowai potrzeba, jeżeli chcą być dobrimi kaprałami.

Każdy kapral powinien usilnie o to się starać żeby pod czas potrzeby, albo w niebytności Feltwebela lub Szereżanta, kompanię całą Kanrować, y one według proporcji ludzi iak najprędzej w szeregi y Roly uszykowac mógł.

15.

Łáden Kapral tak między sobą a tym bardziej
zoltnerzem prośłym w pieniędzegrá niepowi-
nien pod karą Degradacyi y bieganiem przez
rozgi.

Kiedy Kapral ktory rewiryq ma, powinien z ra-
na w kwadransie godziny po pobudce, wiczo-
rem ras po Capstrychu Słdzi w Gospodach
rewidowai, a ktoby się niemaýdował, Felt-
weblowi Rapportowai, tudzież tych ktory
na wartę ciągnąc mają wczesnie kommen-
derowai, y to co Zoltnerzom przy Parolu roz-
kazano, pilnie opowiedzieć.

Kiedy Kapral starać się powinien uodnie, żeby
się czysto nosił, zawsze przy łasce trzci-
nowey chodził.

Tych ludzi ktory podaney cierpliwie Infor-
macyi Saryerowai niechcą, może uderze-
niem do posłuszeństwa przytrzymać, ale
nie bez wielkiej przyczyny; iednak żadne-
mu nádz albo s kójow dáć nie ma. Pijany
kapral bić nigdy niepowinien, co za to łama-
ny będzie, ale go wareszt wziqsi może

Zrana mają wszyscy kaprale o tey godzinie
ktorą Im Kommandant kompanii naznaczył,
do Feltwebla poyc y onemu o wszytym od
kompanii rapportowai.

Który Kapral albo Unterofficier swego Kapitana
chorągwiáne Pieniędze ma nie starać albo prze-
gra.

gra, lub też sztuki Monderunkowe na Strone
 używa, y przez to Kapitana swego oszuka, iak
 nayo. Arrey karany byćz ma. Idy by zas ktory
 chorogwiane Pieniądze albo sortes monderun
 kowe do innych przegrat, zastawil, darował,
 albo innym sposobem z tego pożytkował, po
 winien, tak stratca, iako y partycy pant, o
 procz kary Regimentowey to wszystko z dwe
 go worka az do ostatniego szelaga zapłacić;
 A gdyby ich siła w tym takim sposobem Inte
 resowanych było, żeby niepodobna wiedzieć
 kto z tego profitował, tedy wzysey wespół tę
 szkodę pro rata restytuować powinni.

Ponieważ zadem bądź on, iest prostym żołnierzem
 lub Unterofficerem. Stoiąc w Broni gadać nie
 powinien, tym więcej ieszcze kapral tego się
 wyrzekać ma; osobliwie zas kaprale, kiedy
 z kuregewehrami przy Dywizyach są wydzie
 leni mają za to odpowiedzieć, iak żołnierze
 w dywizyach się gadać będą.

Nadewszystko zas powinien dobry kapral o sobie
 starać, ażeby każdego żołnierza o kompanię
 swojej naturel y Conduit znać, y nie tylko felt
 weblowi, ale też y Kapitanowi swemu o tym
 prawdziwy rapport uczynić mógł.

Nie tylko każdego Unterofficera ale też kaprala
 powinno się ta iest wszelkim sposobem starać się
 starych rekrutów do kompanię swojej zaingagać.

15.
Kaden od najmniejszego aż do Kapitana, nie
powinien wędnie ani w nocy w Fortecy Mie-
scie, Kaspersnach, lub Kantonach extraorjy na-
rynie w bęben bęć kazać, chyba by od Majora
do tego miał pozwolenie.

Kto tego w arezt wermie, ma to od Kaprala aż do
Kapitana; Mianowicie Unterofficerowie swoim
Kapitanom y adjutantowi, Officerowie za Majoro-
wi oraz y przyczynie Areztu zaraz raportować.

Sześci Kaprale albo inni Unterofficerowie, którzy
ludzi w szynkownym domu albo gdzie indziej
pijanych zastrana, mają onych dobrocią do
Gospod poprowadzić, w czym jeżeli się niepo-
stusznymi pokazą, w arezt ich kazać wziąć;
ponieważ we wdrytkach rzeczach żeby na po-
cztku dobroci zarywano, ośro się nakazuje.

Każdy Kapral, lub inny Unterofficer na war-
cie będący, powinien po pobudce na ludzi
swoich wzgląd mieć: a żeby barwa wychy do-
zona, włosy ufrizowane; litore na noc w pa-
pier zawinione bądź mając piętne wyeresła-
ne y warcop wplecione były, oraz we woyfr-
zim, co do proprete należy, pilnie ich do-
glądać.

ktory Unterofficer Rewizya ma, powinien
po pobudce w każdej Gospodzie opatrywać
wialicy, ochronie broni, Munderarist wiel-
licy maty, tudzież y inny ryzsztunek.

Ab się znajduje, Przy tym starać się trzeba
ażebym Żołnierz miał na czym spać y czym
się nakryć, ażebym przez to barwo skarbową
szanował, w której żadną miarą lezeć nie
powinien. Przy tej rewizyi ma też mieć
względ na ochłostwo ~~tego~~ niego, y jeżeli
dziurę jaką w barwie albo gdzie indziej
znajduie, zaraz rozkazać żeby naprawiono
było y daley się nie darto; dla tego żeby ka-
dy żołnierz igłę y nici przy sobie miał y
nosił, pilnować tego powinien, aby zaraz
jak się co rozporze zaszyć sobie mógł.

Wszystkie te opisane punkta, y cokolwiek się u
Semeynow wyraziło, powinni tak kaprale
ialo też y wszyscy untermiędzy Strictis-
sime obserwowac, y jeżeli sami Kommandę
nad ludźmi mają, tym bardziey one ob-
serwowac powinni, jak gdyby z Officierem
kommanderowani byli; Go jeżeli z Kom-
mendy na zad nienależycie prowadzoney
zeydą, exemplariter karani będą; Twierdz
gdyby ludzie pod czas Kommandy przez nie-
dbalstwo ich desertowali, zato odpowie-
dzien muszą.

Uzas którzy przez dobre sprawowanie się
y conduit od innych się dystyngwują
mogą się bezpiecznie dalszego awanze-
mentu spodziewać.

Funkcyja

Funkcya Cyrulikow.

17

Ci maia na naznaczonej dzieni warty, go-
lic, tych zas ktorzy mocne brody maia,
co tydzieni dwa razy: Ludziom włosow
zadnych nie przyrzynac, ale starać sie
aby tym lepiej rosly; Wąsy dobrze wy-
sztafierowac, y nauczyć ich iak sobie nar-
cob dobrze wprawii maia, Tych zas' lito-
rzy się temu sprzeciwiaia; y niczego się u-
czyć niechca, Feltweblowi oskarzyć.

Jak prętko żołnierz zachoruię, Feltweblowi
powinien meldowac, a potym wraz z nim
kapitanowi albo kommandantowi kompanij
rapportowac; iakotez gdyby potrzeba bylo
Regiments Feldszterowi oznaymić, ktorzy me-
dykamenta potrzebne ordynowac, y przez sa-
mego Feldsztera one applikowac y dai rozkaz.
O skutku lekarstwa y odmianie pacyenta
rapport Regiments Feldszterowi czynić powi-
nien, ktoremu we wszytkim od nich nale-
zyty affekt respect y posluszenstwo swiad-
czone bydz ma.

Kiedy medykamenta od Regiments Feldsztera
w Administracyę odbiora, albo tez w służb.
Panskiej z niemi kommanderowane byda, po-
winni one szczerze dla Ludzi Regiments-
wych, a nie dla cudzych Pacyentow zazywac,
y z tego Regiments Feldszterowi nalezyty od-
zacz.

rachunek *Stawko* na iakią chorobę *Stawko*
 rachunek, dla kogo, na iakią chorobę? y kto-
 rego dnia one potrzebowali; o czym y temu
 Oficyerowi z którym kommanderowani są
 pilnie raportować maia.

W Regimentach zadnych prywatnych kuracyi
 podić się niemaia między Żołnierzami y
 Unterofficyerami, bez raportowania o tym
 Regimentu Feldszererowi, Wieczorem po Cap-
 itany zaurze w gospodach swoich znay-
 dowac się maia.

Cudze kuracye y Praxes ile się pozwoli mo-
 ze niebądą im zbrojne, iednak zeby przez to
 służby swej y powinności w Regimentach nie
 zaniedbywali.

Strzedz się tego powinni aby pod iakim pre-
 textem po domach szynkowanych przy grach
 y kobietach niebawili się, lecz propre y po-
 rzadnie się trzymali, przez co wszelkiego
 awanturu każdego czasu pewni bydz mogą.
 Inaczej zas. przykadaney kary albo też
 wcale relegowania od Regimentu spodzie-
 wac się im trzeba.

Powinność Żurycerow.

Tym nie tylko toz samo co w punktach dla
 Gemejny y Kapralow wyrazono, do obser-
 wowania naleca się, ale przy tym zeby pro-
 pre y czysto trzymali się, Exercycya tak
 dobrze iak inni ^{urzędy} Oficyerowie. użyli się y one.

zrozumieci

zrozumieli, a co się przy kompanii roz-
kazuje, to wszystko w kompanii sięgę
codziennie wpiśwaj, a w pisanie do-
brym y rachunkach perfekcyonować się
powinni.

Marszu, zawsze z Regimentskwatermis-
trzem w przód kommanderowani będą,
dla uczynienia kwater, którzy odebrawszy
dyspartymient dla Chorągwi y Officyerow,
numerują, potym na drzwiach gdzie kto,
y siła stać ma w gospodzie udney. Przy-
tym starac się ma każdy, ażeby kompa-
nii Jego w repartycyi kwater brzywdy
się nie stała. Tak pretko gospody nazna-
czył, idzie za miasto lub przed wieś, y ce-
ka póki Regiment nienadciągnie, y rap-
portuje Kapitanowi, lub Innemu Officye-
rowi, y pokaze każdemu kwatere Jego; Un-
terofficerom, gdzie Kapral, szafsty ich sta-
mają. Na zaiutrz czynią dyspozycyę, ażeby
Testimonium mieli, iako od kompanii ich
Gospodarstwo żadney wiołencyi y krzywdy
nie miało; Testimonium każdy Junyer odda-
cie Kapitanowi swemu.

Tdy z Regimentskwatermistrzem kommen-
derowani będą dla wystąpienia oboru, każdy
powinien mieć swojej kompanii chorągwie wó.
Tak staną na miejscu, odbierze każdy od Reg-

mentskwatermistrza departiment, gdzie kompania Jego wedle Rangi oborowac ma, a odmierzywszy w przed y wzdłuż Terrain, wytyka galazkami zielonemi lub czym innym iak namioty staci maia, y czeka przed Frontem poki Regiment nienadmarszerwie, gdzie kazdy Furjer kompanii swojej naznaczone miejsce pokazze; In reliquo to wszystko obserwowac maia, co przy Parolu dniem przed tym rozkazano bylo.

Kadetow y Podchorazych Powinnosc

Ci nie tylko, z szykownych subjektow y z dobrej ekstrakcyi bydz' maia, ale tez in hac qualitate, cokolwiek do conduit czy stego monderunku y bielizny nalezy zeby sie sprawowac wiedzieli: osobliwie zas w Cercycyach sie czwiczye y wedlug tego reglementu we wszystkim sie sprawowac y przed innymi tak aplikowac sie powinni, azeby wszystkie zolnierzo zachodzace punkta obserwowali, a przy tym, co wyzey unterofficierom opisano, zawczasu sobie Imprimowac pilnosci dohledali. Ktorem zas pieriadze na extra expense zbywacia, niezleby uczynili, gdyby one, maia czas, na uczenie sie tancowac Fechtowac albo Szpyka iakiego lub Ingenierstwa

tozyli

lozyli, bo inaczej zawnementu, względem Ich Familij, ale szeregulnie tylko z merytow y applicacji ich, spodziewać się maia; a tak kardy ktory dalsza chce mieć promocyja, przez dobre zycie y Conduit starać się o nią powinien.

Regiments Dobosza y Fayffra Powinność.

ci maia według tego Reglementu in puncto sprawowania, takze się regulowai, y przez to Doboszom y Fayffrom y Fayffrom dobry przykład dai, onych pilnie exerytowac, y przy capstrychu sami w gospodach swych zmagdowac się. A gdyby niektorzy Kapitani Doboszow lub Fayffrow do innej kompanij transportowai chcieli, powinni o tym Sztabsofficycrom raportowai.

Funkcyja Szerzantow y Feldweblow.

ci powinni na exekucyo punktow Semeynom y kapralom opisanych, dobry wzgląd mieć, w exemplarnym zyciu y w sprawowaniu się onych celowac; sami się zaś według wspomnianych punktow regulowai, a tych pod Kommandą maiających, do obserwowania onych najprzod ciepliwą dobrocią, a potem ostrożnością przy

44
22. Trzymać maia, iednak tak, zeby kapralom
ktorych szpada karac' mogą, iako tez y
Gemeynom nigdy nad pięć plag nie dali;
Jeżeli zaś okoliczność rzeczy pozwoli, lepiej
brnąbrnych y niepostusznych Kommen-
dantowi kompanii opowiedzieć, azeby tym
lepiej karani być mogli.

A ponieważ Zeltweblowie ustawicznie przy
kompaniach zostają więc na ubieranie
y azustowanie pod kommenda mających
ludzi, to jest monderunku y kapelusza
Ponczoch kamaszow y trzewikow, iako
tez w wysztafierowaniu wąsow, akomo-
dowaniu włosow, y Harcopow in summa
zeby na wszystko wzgląd mieli, a osobli-
wie na to bacność dali, zeby od nowo zacię-
gnionych ludzi codziennie to obserwowano
było; przytym zeby Flinty bagnety Patasze
zawsze pięknie czyste y w dobrym porządku
trzymały oraz o to się starali, azeby kar-
dego inklinacją y postępli spenetrowali,
a o tym Officerom swoim prawdziwą y
rzetelną relacją uczynić mogli, z tym
wszystkim przy karaniu niższych, nay
mniejszą Pasyą uwodzić się niepowinni,
Najmniejszą rzecz ktorey przy kompanii
nie dostaje, ma Zeltwebel obserwowac, tak,
zeby tylko szew u Monderunku rozproty
był,

był, ludzi do tego przytrzymać, azeby ile
 można zawczasu zreparowano było. Na
 czystości ludzi szub y postawia ich, względ
 mieć, a gdyby swiera słoma potrzebna by
 ta, Kommandantowi kompanii rappor-
 towai, przy tym zeby ludzie bielezne
 mieli, z plugactwa się oczyścić, koce do
 nakrycia y wory słomiane wywieszali,
 trzewiki w tydzień przynajmniej trzy
 razy wysmarowali y wychłodziłi, a za-
 wsze włosy w dobrej Fryzurze trzymali,
 y bez czapki nie sypiali, Starai się o to maia,
 Sądzi sz ludzi którzy brody mocne maia,
 zeby co tydzień dwa razy golono, y zeby
 w tym cyrulicy ospali niebyli, a wosy
 Granadyerom dobrze sztafierowali, do-
 głądać maia. Dla tego sami przy tym
 bydzi, y ludzi zeby cyrulikom paryerowa-
 li przymusić powinni.

Wszystkie kommanderowki y warty nizki
 na Paradeplac przyńda powinni rewido-
 wai, y nato względ mieć zeby się lu-
 dziom żadna krzywda nie stała ponie-
 waz za to odpowiedzieć musza.

Na raporty kapralow spuszczać się nie
 maia, ale pilnie dopglądać zeby się z nie-
 mi prawdziwie obchodzili; Gdy zas przy
 Regimencie co rozkazano bydzi, powinni.

24 Feltweblowie o wykonaniu tego. Staraj
się, albo zato odpowiedzi.

Co kolwiek przy kompanii Stanie się, a
do Regimentu rapportować należy, po-
winni to Adjutantowi, albo swoim Poruc-
nikom lub chorążym; albo gdzie Officyera
przy kompanii niema, samemu Major-
rowi meldować.

Jeżeli przy ranney albo wieczornej rewizyi
ktorego by czteka brakowało, czyni się rap-
port Adjutantowi, ażeby według kom-
menderowania w pogon wczesnie dyspozycya
uczyniona była.

Kiedy Feltweblowie Ludzi na Ulicy widzą,
którzy się według opisanego ordynansu
nie sprawują, tedy mają onych: lubo by nie
byli od tej kompanii; poprawić, potajai,
albo też y wareszt wziąć, ażeby Jankwi-
rowai można, na czym to zawisto, że or-
dynanse nie będą obserwowane.

Idy Feltweblowie do Parolu idą, ma mieć
kardy Kaprala za sobą Stojącego, który
z nim rozkazy notuje, Przy którym Pa-
rolu, tak, iako też we wszelkich Sturbach
Panskich w Mundurze Regimentowym
znajdować się powinni.

Kiedy zaś Feltwebel w innych Regimento-
wych sprawunkach kommanderowany
jest

ieś, idzie na jego miejsce Sierzant do Parolu, a kiedy y ten co do czynienia ma odprawuje to Furjer.

Przy odniesieniu Parolu Officyerom, każdy powinien mieć swoy Kurgewehr przy sobie; a tak mając go w ręku, Parol, y wszystko co rozkazano, rzetelnie przeczytać, albo ustnie opowiedzieć.

Iezeli Officierowie za Miastem kwatery mają, nie dają z Parolem daley, tylko do gospod ich, gdzie iezeli onych niezapamiętano zostawia Parol y rozkazy in scripto zapieczętowane w gospodzie; Chyba żeby Officier w kwaterze opowiedział, gdzie go szukać y znaleźć ma: Albo żeby Officierowi koniecznie samemu potrzeba wiedzieć to, z czym przyszedł, y dla tego Feldwebel szukać go powinien.

Wszystkie raporty, powinien najprzód Chorazemu donieść, po tym Porucznikowi; a gdyby obudwuch tych niebyło, ma directe Kapitanowi albo Komendantowi kompanii raportować.

Który Feldwebel Gospodarstwo przy kompanii ma w Monderunku, y wydawaniu Lenungow, wiernie się sprawować powinien; Interes Kapitana swego, tak dalece żeby niebyło przeciwko służbie albo

26. Ordynansowi promowować, a przy wygotowaniu Monderunku, żeby accurate, y propre zrobiony był, względ mieć; bo inaczej, ostrej kary, y tego się spodziewać maia, co u Kapralow Allegowano jest.

Ćwiczyca tak iako y wszyscy Unterofficers- wie powinni exacte umieć z fundamentu, a w onych, innych pod sobą mających perfekcyonować.

Ludzie: lub to przy kompanii, lub przy Regimentcie, w Paradyzie stoia, albo marszerując; żeby głośnie niegadali, przestrzegali maia; y na to względ mieć żeby żaden nieporządnie, z rotty swojej albo szeregu niebiegał; sami zaś nigdy w botach lub kapuzach znajdować się nie maia.

Licze Ordynansowe, które co miesiąc od Majora rewidowane będą, powinni Feldweblowie porządnie Trzymać, jako też w Licze Monderunkową zaraz wpisać, cokolwiek się Żołnierzowi od Jego kompanii z skarbu da.

Kardy Sierżant y Feldwebel, ma trzecinę mieć, y wszystko co do ordynansu y dyscypliny należy, stricte obserwować y wykonać; Dla tego żadnego awanżementu tylko przez dobre prowadzenie y applicacye spodziewać się maia.

H. O. R. t.

CHOROŻOWIE

Nade wszystko mają uważać, że iak
prętko który Officierem zostanie, tak
zaraz we wszelkim swoim przedsięwzię-
ciu, myslach y akcyach na punkt hono-
ru patrzeć, y ten sobie za regułę wszystkich
swoich rzeczy mieć powinien; Dla tego
tez zaraz wszystkie nieprzyzstoynne kompa-
nie y spoteczności, zpodleyzemi ustawać,
a na to miast ucziwe sprawowanie, y oby-
czayna komportacya mnożyć się musi; tak,
zeby się niezdawalo, iakoby z prawdziwego
punktu honoru nieznośna pychę, y niezgo-
dliwą conduit za fałszywy fundament za-
kładać chcieli. Co do honoru y dobrego Re-
glementu Służby, to spólnie od nich promo-
wowano być musi; W służbie bez noty,
y do odprawowania oney, iako tez do wy-
konania Ordynansow ochotni, y nie mor-
kotliwi być muszą.

Ci, którzy przez same zasługi y aplikacye
Chorożemi zostali, muszą wszystkich pod
sobą mających powinności y Exercycya
z Fundamentu umieć y rozumieć; Ci zaś
którzy przez Rełommendacye do tego pro-
mowowani, Iak najpiłniej y najprędzej

20. starać się maia, zeby to wszystko poiąć
iako nayprędzey nauczyć się y zrozumieć mogli.

O chorych powinni mieć Staranie, y względem
Ich Relegnowania dozór mieć, a Kapita-
nom swym rapport czynić, iako też kiedy
kto zachoruje zaraz Majorowi Donieść.

O wszystkim co się przy kompanii dzieie każdy
powinien mieć wiadomości; na wykonanie
Ordynansow y reglementow także względy
mieć, y za wszystko tak odpowiadać maia,
Ze sm nie tylko o Interesie kompanii, ale
też o pożytek Kapitana swego, starać się
należy.

Zawcz się niema wazyć, pod ostrą kara
bez pozwolenia Chefa, albo w niebytności
Jego, Kommandanta Regimentu, przez
noc z Fortecy, Kasernow, Obozu &c, od
Regimentu oddalić, a tym więcej się każdy
rekomendować będzie, kiedy przynaj-
mnię przed wieczorem przy kompanii
swoiej znajdować się będzie, osobliwie
kiedy jest Kommandantem kompanii.

Każdy Officier który dostanie Urlop, opo-
wiada się przy odeysciu y przybyciu u
Wszystkich Sztabsofficerow; Ci zaś którzy
z Citatey przychodzą, powinni bez od-
włoki swoje należyte rachunki de per-
ceptis oddać.

Fak

Jak przetko ktory nazad powroci, powi- 29.
nien o wszystkich w niebytnosci swojej
wydanych Ordynansach dowiadzwać się
gdzys przy tym zadnemu Ekzuzacya nie-
wiadomosci Sluzyc niebędzie.

Zabawi ktory nad Ferlop: powinien, albo
przez krys recht bydz' sądzony, albo mu
przynajmniej Sara Jego iak się nad
Ferlop bawit, zatrzymana, y na pozytel
Regimentowy obrocona bydz' ma: Tze-
li zas ktory trzy miesiace nad Ferlop
zabawi, ten kassowany będzie.

Kiedy Officier kommenderowany będzie,
opowiada się: tzele kommenderowka
nagle nieodchodzi czasu tyle zbywa: u
wszystkich sztab:officerow, tak odchodząc,
iako y powracając, Obserwując przytym
Instrukcyje ktore mu dane będą.

Podczas tej kommendy, powinien się sta-
rac, azeby ludzie według opisanego Re-
glementu Stricte sprawowali się, bo
inaczej, kiedy niechlugoro ludzi nazad
do Regimentu z kommenderowki przy-
prowadzą, albo tez wcale przez nieporząd-
nie trzymaną kommendę do deserter-
wania ludziom powodem byli, albo tez
w Marszu pozostali się, nie tylko onych
nazad stawic' y nadgrodzic', ale tez w obu

dwuch

dwuch oficerskich. ^{Widz. w. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.}
 dwuch okolicznościach, w inkwizycyi nato-
 odpowiadać muszą.

○ Żaden niema bez konsensu Majora swoi-
 kommendę albo wartę zamienić, y żaden
 przed czasem bez pozwolenia Kommen-
 danta Regimentu, niema się dai z niej
 ○ oblużować, ale im bardziey do czego jest
 Kommanderowany, pćwś na naznaczoney
 czas stawić się powinien: Gdy zaś Kom-
 pania znajdnie się zgromadzona, Officier
 najpierwey na placu bydz ma, dla rewi-
 dowania, iezeli wszystko opisany m spo-
 sobem w swoim znajdnie się porzqdu.

Kompania lub słaba lub mocna jest, albo
 też tyllko przy poboczney bronii, zgroma-
 dzic się powinna przed Porucznika albo
 Chorążego; y każdy Officier we wszystkich
 tablich y innych służbach Pańskich. żadne-
 go nie excypując w zupełnym Morderunku
 od głowy aż do stop. byd propre lub inform-
 tak iako rozkaz byt, znajdować się powinien.

• Kiedy kompania albo cały Regiment w lu-
 marszerwie, w Paradzie, Officierowie gadai
 nie mają, ale y owszem tego tak iak Unte-
 Officierom iniunctum przestrzegai; gdyż
 każdy za swoy Pluton odpowiadać ma.
 Przy wydawaniu Lenungow, y na Paradzie
 łowcielney, Jawsze mają bydz przyłomni.

• Kiedy

kiedy się Porucznik przy kompanii nie
 znajduje, Chorągry to wszystko tak w służ-
 bie, iako y w gospodarskich rzeczach odprawia,
 co się w Funkey Porucznikowskiej wyrazi
 który do wybierania Pieniądzy, albo gdzie in-
 dziey kommanderowany będzie powi-
 nien wszelkich excessow unikać, ognia
 się strzedz, a skargi ile obliczności rzeczy
 pozwala, decydować: bo gdyby przez iaki
 najmniejszy niedozor winien był, sam
 to wszystko na siebie wzięć powinien.

Wybrane pieniądze od każdego Officiera na
 exakcyi będącego takim sposobem do kasy
 porachowane być mają, w iakię moneta-
 y walorze były przyjęte; y dla tego żaden się
 niema wazyć nimi lichwić, albo białą
 monetę za złoto mieniać. Bokardy Officier
 iuramentem to potwierdzić ma, zetylko tyle
 monety wybrał, ile do kasy importował.
 Ktoryby w tym wykroczył, nie tylko wszyst-
 ko powrocie ma, ale też za to przez krygs-
 recht sądzony będzie.

Tych ludzi którzy na exakcyę kommande-
 rowani są, żaden Officier pod ostrą
 karą do swoich prywatnych usług
 zazywać niema.

Żaden Officier niema Żołnierza kanerugiem
 albo biczykiem lub czym innym nieprzy-

32. Stojnie traktować, albo też bezecnemi
słowami taiać, ale gdy co zawini laska
albo szpada według proporcji wyślepu
karaci, iednak nie pogłowić.

Każdy Officer o dobre Gospodarstwo, y żeby z
traktamentem swoim wystarczył, starać
się ma, bo inaczej, tego się spodziewać, że
gdy względem długow iego skarga przyi-
dzie, kara iego na zapłacenie onych to-
żona będzie, temu zaś tymi czasem tyłko
Muszkietyerski traktament dany będzie.
a do tego, według wynaruku obolicznosci y a-
reszt mieć będzie.

Idyby się zaś Officer tak sprawował, żeby najmnie-
szą rzecz od swego Regimentowego Monderunku
lub szarfy Ryngragen &c zastawił, taki jeżeli
na ten czas czego mieć nie będzie kiedy tego po-
trzeba będzie, spóźnony być ma.

Kiedy Officer od Regimentu za Ferlopem będzie
ma tę Regimentową szablę do Majora
odnieść, którą powróciwszy z Ferlopu na-
zad odebrać powinien.

Każdy Chorąży powinien co tydzień dwa razy chorych
z pod kompanij swey rewidować, y nato względ
mieć żeby swoję wygodę mieli, Rapport zaś o nich
co sobota kapitanowi swemu y Majorowi oddać powinien.
z wyrażeniem jeżeli który do zdrowia przychodzi,
albo też w większą zapada słabość.

Porucznicy

FORCELINTO.

Oprocz ich dystyngowaney conduit ma-
ią generalnie na te punkta ktore Felt-
weblom y chorazym opisane są wzglę-
mieć y według proporcji szarz ich, one 33
obserwowai.

Poniewaz zas o konserwacyi porządku Gospo-
darstwa y reglementu naybardziej Starai
się powinni, więc należy im takze punktas
Feltweblow obserwowai albo zato odpowiedzie.

Studzies powinni Porucznicy względem Dyscy-
pliny y proprete Żolnierzow Starai się, na
ich broń ammunicyę y barwę pilnie wzglę-
mieć, y wszystko rewidowai iezeli one
czysto propre y dobrze aruztowanio trzyma-
ią. Przy kazdym zgromadzeniu się kom-
paniy, naypierwoy się Inagrowai y one
rewidowai, przy tym dobrze bacznosc mieć
azeby Żolnierz swoy wielki y mały monder-
runek od kapitana nalezycie dostal, niety-
to iak od Regimentu według wielości, ale
tez według Modeluszru lub proby wydan-
będzie. sinsecus tak dobrze oni jako y
pitani za to odpowiadai maia; Dla tego
u wszystkich tych pod sobą maia y
egalite od stopy az do glowy y iak w nay-
mniejszych monderunkowych studiach
serwowai powinni.

SKAN

...głównie wygotowania barwy, tak się sta-
 rac' maia, aby dla każdego egal y dobrze zro-
 biona była a przy tym na ciele propre lezata;
 Patronasze y rzemień zeby także każdemu
 34 Żołnierzowi według proporcji wzrostu Jego
 Dobrze y egal wisieli doglądai maia;

Kiedy Żołnierze Lenungi biora, powinni: lubo
 sam kapitan pieniądze wydać przy tym
 być; w niebytnosci zaś kapitana Lenun-
 gi sami wydawać, y na to wzgląd mieć ze-
 by żadnemu w służbie się nie stała, ale aby
 każdy co swego należyćie odebrał, przy tym
 każdy człek przynajmniey dwie noce zeby od
 warty był wolny.

Gdyby zaś przez nieprzytomnoś' wielu kommen-
 derowanych kompania do tego za staba była,
 powinien kapitanowi remonstrować, azęby
 Terlop maicy powrocili, lenungi onym dane,
 y do odprawowania służby poliggnięni byli;
 Natlowez remonstracye powinien kapitanowi
 czynić, gdy ludziom należęca bron', iako też
 awiellu y maty Mondenuek wypany niebędie,
 gdy zaś remonstracya Jego słutku nie odbierze,
 powinien to Majorowi y Pultownikowi rappor-
 tować, bo inaczey, w taką własnie winę, iako
 saż kapitan wpada: Gdy zaś każdy coswey
 należęcie odbierze ma na to wzgląd mieć, zeby
 swywoolnie zepsowano albo zgubiono nie było.

Wszystkie parady powinien Porucznik sam
wprzód wizytować a gdyby zaś po tym co bra-
łowało, bez wymowki areszt mieć ma.

O poranek idzie Porucznik z Chorążym do Ka-
pitana z raportem; gdyby zaś Kapitan przy
Kompanii blisko się nie znajdował, ale opo-
dal swoją gospodę miał, dyspensowany w
tym będzie, a żeby niezawsze to obserwował,
chyba na ten czas kiedy co potrzebnego ka-
pitanowi ma do raportowania.

Porucznik lotny za miastem, albo daleko od kom-
panii stoi, taką dyspozycją uczynić powinien,
a żeby mu Feltwibel Parol in scripto zostawił,
gdy go w gospodzie niezastanie.

Wszystko to cololwiek do Regimentu raportować
należy, raportując Porucznik Oberstlieutenanto-
wi y Majorowi; Sdy zaś do munsztrowania
Ferlop nadchodzi, albo też to rozkazano będzie,
wszystkich Ferlop mających, posciggai' powi-
nien; a gdyby choć jednego czteka nie-dostawało,
bez wymowki in responsione bydz ma; Dla czego
pod czas munsztu żadnemu Ferlop dany nie
będzie, ale wszyscy bez excepcyi służbę u swoich
Kompanij odprawować mają.

Exercycya, y żeby Kompania w nich dostawiana
była od Porucznika requiruntur, tak to też y oni
z tego wedle obowiązków chwytają stymacjami, albo
złej rekommendacji et responsionem sponsoru niki

30 Dla tego też każdy Porucznik ćwiczyca tak do-
skonale rozumieć ma, że gdyby od niego ząda-
no, on cały regiment iako Major był in Sta-
tu eercytowai

Kiedy Porucznik gospodarstwo przy kompa-
nii prowadzi, powinien przy wykonaniu
Reglementu y odprawowaniu Służby Państwa
wizellim też sposobem o pożytek kapitański
się starać; żeby najprzód co potrzebnego na-
leżycie według Modellsu, a po tym tak
tanie iak można dla kompanii sprawował,
Kapitanowi zaś prawdziwy y rzetelny ra-
chunek oddał, y tak na żołnierzach iak na ka-
pitanie profitu nie szukał, bo za to odpowie.

Kto się z powierzonych sobie pieniędzy kompanii
niewyrachuje, a swemu kapitanowi tylko
sto złotych winien będzie, przy Muszkiety-
erskim traktamencie u Profosa tak długo
w areszcie siedzieć ma, poki dług nie będzie
zapłacony, y kary przy tym według wy-
należienia Knygsrechtu spodziewać się ma.

Żadnego! chyba by bardzo co zawinił Feldszera,
albo znaczenie przeciwko Officierowi co wy-
kroczył, niema Porucznik albo Chorąży bez wia-
domosci kapitana kiedy się przy Regimentacie znaj-
dować skarai, ale kapitanowi opowiedzieć; Gdy
żas kapitana niema, tedy Feldszer areszto-
wany, a skarga Majorowi opowiedziana bydz ma.

Feldzre.

Feldszermi mają być pewne godziny od of 37.
flicierow do golenia ich naznaczone.

Kiedy Officer bądź porucznik albo Chorąży
zotniery na ulicy widzą ktorzy się według
reglementu nieprawują, bądź z ktorey kol-
wiek kompanii są, powinni onych tepry
mandować, do innego sprawowania się y
polepszenia przytrzymać, y bacności dać
iereli. Unterofficerowie na to wzgląd mają,
a spotykających Zotniery dobrze obserwują;
Dla czego każdy Officer z trzciną chodzi ma,
y kiedy widzi ze Unterofficer mijających
liederlich zotniery nieuwaza, obu, arestować
kazai.

In summa Porucznik ma naprzód o służbie
Panskiej, po tym o wykonanie reglementu,
a tandem o kompanii y swego Kapitana Pory-
tek iak najlepsze mieć Staranie; z Kapita-
nem przy należytym respekcie w przyiazni
y dobrej harmonii żyć, y onemu z wszel-
ką poradą, pomocnym być, azeby Kom-
pania do dobrego stanu przyprowadzona, konser-
wowana, y dobry rekruci zawerbowani byli.

Kiedy Kapitan nie jest przy kompanii, Porucznik o wszytliem
Staranie ma, co kolwiek Kapitanowi obsewować należy.
Kiedy zaś y ci obadwa nieznajdują się, muszą te obie
Funkcye na siebie Chorąży. Co każdego w awanżement
promowować y potrzebne do tego merita przed oczy
wystawiać będą.

K. P. P.

KAPITAN

Maig na wzystko co się w Reglemencie
 nizszym od prostego Żołnierza aż do porucznika
 rozkazało iak nayostrzeż y nayscisły
 wzgląd mieć, ażeby każdy bez excepcyi we-
 dług tego się sprawował; Swych Subaltern
 Officierow powinni ad exactissimam obser-
 vationem i executionem tego, z należytym
 napominaniem przytrzymać, gdyby zaś
 to niepomogło, powinni u Majora albo też
 wcale u Kommandanta Regimentu oto się
 uskarżyć; Unterofficierow y Gemejne także
 w obreim słowami do powinności Ich nakło-
 nić, ale kiedy to niepomozę, karę Ich do tego
 przymusić, żeby Sierżant Furyer Podchorzą-
 zy y Kaprale nad 20 Tuchlow, a Żołnierz
 nad 20 kijow niedostał. Jest delictum także
 węż ze większą karę zastużyć, tedy występce
 aresztować, y karze Regimentowcy go pod-
 dać, orowraz do kąd należy raportować.

Co do wiek przy Regimentcie rozkazano być
 bądź w Kommanderowkach, exerciciach, lub
 iakiekolwiek smie mieć more, kapitan, ażeby
 to exekwowano było. Parac się oto powinien,
 y tak dysponować żeby y minuty na tym
 niebrakowało. Także też każdy Officier kto-
 ry tylko puł kwadransa godziny nad ordynans

w niektórych kommanderowkach zabawi
się, albo odwleczę, aresztu się spodziewa. 39.
Gdyby się zaś oprocz ich winy i alikoholickie
impedimenta znalazły, mają to zaraz Ma-
jorowi albo Kommandantowi Regimentu
rapportować.

Każda kompania powinna być od swego
kapitana dobrze konserwowana, a żeby
każdy to co mu należy odebrał; W czasie
Monderunkowym wielki Mondur Kom-
panii komplet wydać, y o to się starać
a żeby accurate według Modelusza zrobiona była,
y według wzrostu żołnierza Propre y dobrze mu leżała.

Co się tycze Matego Monderunku: ten wynosi co
pół roku f. 10. g. 15. a sequeuter co 2 lecie f. 42.

Za które się każdemu żołnierzowi co durie lecać daie.

4. Szpiz a Tontow 2. - - - - -	Facit	f. 10. - -	g. 4.
2 Futuorulli z zarykawkami f. 2.	f.	6. - -	2.
2 Pary kamazow białych a f. 2. - - -	f.	2. - -	- -
2 Pary kamazow czarnych a gr. 50. - -	f.	3. - -	10.
2 Pary kamazow czarnych f. 5. - - -	f.	5. - -	- -
2 Pary tnewilow para co 8 miesięcy, a f. 3. 1/2	f.	10. - -	4.
1 Szarcop - - - - -	- - -	- - -	10.
3 Szuriny złotych guzikow do kamazow - - -	- - -	- - -	27.
1 Zamczek mosiężny do halstula - - - - -	- - -	- - -	10. czarny
4 Halstula - - - - -	2 czarne } - f.	1. - -	- -
	2 czerwone }	- -	- -
Od reparacyi barwy y kapelusza - - - - -	f.	1. - -	10.

Drumowcy Summa f. 42.

Ten Klein monderunek niewypaie kapitan
razem na całą kompania, ale każdemu żoł-
nierzowi według czasu jak do Regimentu
przystat, dla tego każdy żołnierz powinien
mieć swoją Aliqreczkę Kleinmonderunkową,

40. w którą wprzód, zaraz się wpiwze co Żol-
 nierz odbiera sub' diu et mensi, a potym
 w osobliwą liżę od Unterofficiera który ko-
 morą zawiaduje eodem modô wpisano będzie,
 oraz y kapitulacya jego quô anno diu et Mensi
 do Regimentu przydat wyrazona będzie.

A lubo Ichmi. P. Kompaniy Kommandanci, co
 dwie lecie każdemu Żolnierzowi Porte d'Espée,
 sznur y kutas wielki na kapelusz, y sprzecz-
 ki do podwizzek dawać będą, co plus minus
 kosztowai będzie Tynfa ieden, a wspomienionym
 proiekcie na to się nie niektadzie, iednak z po-
 spolitego kompaniy gospodarstwa, przez dobra
 monetę łatwo sobie ten expens bonifikowai
 potrafią, kiedy zawczasu o płotno na koszule
 pulkoszulki zarękawki y kamaszę postanowią,
 a to z takich miysci, gdzie go taniej kupi-
 mogą, iak się tu ktadzie w Expensie. A to-
 tym sposobem, wyraźniey, ut sequitur,
 ze y grosza Forruu dai nietrzeba.

Jedna koszula

3½ łokcia: do rąku, szerokości 1½ łokcia, agr: 12. f. 1. gr: 9.
 2½ do rękawow, szeroki: 1. łokieć agr: 8. - - - - 18.
 od roboty gr: - - - - - 10.

Faciut iedna koszula f. 2. gr: 7. 1. kop: 4 f: 8. gr: 28

Pulkoszulki y zarękawki.

3 łokcie: Płotna, szerokości 1½ łok: agr: 18. f. 1. gr: 24.
 Od roboty - - - - - 15.

Faciut f. 2. gr: 9. A za 2 pary f. 4. gr: 16

Latus faciut f. - - 13 gr: 16.

Biate

Białe kamazre.

J. 2/173-10.

1/4 lok; szer. 1/2 toka; a gr. 10	-	-	-	-	-	g 22 1/2	} zadanie pary
1/2 na podszewki u wierzchu y spodu	-	-	-	-	-	d. 6.	
Od roboty gr.	-	-	-	-	-	g 1 1/2	

Facit równaj. J. 173 1/2 p. 2 g 27.

Czarne kamazre.

2 lokcie, szerok. 1 tolice a gr. 10 1/2	-	-	-	-	-	g 2 1/2
1/4 na podszewki	-	-	-	-	-	6
Od roboty	-	-	-	-	-	15.

Facit 1 Para - p. J. 172. 1/2 p. 2. - 24.

Zamszowe płudry.

1 Para kielcych skurek	-	-	-	-	-	p. 3. 24.
Plotno pod pasch	-	-	-	-	-	2.
Od roboty	-	-	-	-	-	10.

Facit - p. 4 g 14.

Notandum

Lub się na każdego cełeba para skur rachwie, i ednak przy dobrym dozone, z trzak par skurek, cztery pary pluder wyłroci się może. To jest: z dwóch par durych a i edney maley, wy. kwoię się pludry na dwóch roslach ludzi, z pierwie go y czwartego gludu, y dla dwóch niższych z dru gięgo y trzeciego szeregu.

Trzewiki Ci.

1 para kostwie	g 1 1/2.	Facit na 3 Pary	-	-	-	p. 10. 2. 4
Geden Flarcop	-	-	-	-	-	6.
3. tuziny gurikow do kamazrow a grig	-	-	-	-	-	27.
1 Zamoczek do halstuka	-	-	-	-	-	10.

B Guriki y rameli lubo na dwa lata się daie, lecz ze żołnierz dluzey to konserwować może, więc postawionych dwóch latach, dawaj mu kilkanasie groszy, ponosi ie y drugie dwa lecie.

2 Czarne Halstuki	-	-	-	-	-	f. 1.
2 Czerwone	-	-	-	-	-	

Pla reparacja barwy y kapelusza, lubo narza czono p. 1. gr. 15, ale ze drugiego malo co, a dla innego wcale nie expensował się może, miałyby na konserwacyę monderuntli ich dobry wygląd, więc tylko przer potowę się tu stadię. p. 22 1/2.

Summa facit - p 37. g 8 1/2.

Do tey tedy remonstacyi gdy Kapitan swęgo Starania dołozy, nie tylko z tych 42. Rtl. coliol wick mu się okroi, ale y kompanię swoia w nalezytym kleymonderuntli konserwować

może

42 moze; A ten y ferlop mającym bez żadney
excepcyi powinien być wypany, azeby iale się
kompania zgromadzi, tak cielek ieden w drugiego
monderowany był, zeby między szprączkami, a co
dopiero między guzikami żadney differencyi nie-
było: zgota w całym wielkim małym monderun-
ku, tak w należytym gatunku, iako sasonie
według próby y modeluszu regulować się trzeba.
a osobliwie korzule dość aź nie karać robić.
Bo nietylko te monderunkowe sztuki, które
niedobrze zrobione y według próby nie będą
w rachunkach się nieprzyjmą, ale nato-
miast inne mają być sprawione;
Ichmi P.P. Kapitan i zaś tych trzymać się
będą, którzy one niedobrze sporządzili.
Gdyby zaś kapitan dla bardzo wielkiego po-
żytku swego, monderunek ludziom według
danej próby y Modeluszu niewódzał, albo
przez Ferlop mających, tych którzy przy
kompanii służbę odprawiają takim spo-
sobem obciążał, zeby ludzie od warty dwie
nocy wolni nie byli; Albo zeby kapitan
przez swoje własne złe gospodarstwo Cho-
ragwiane żołnierzom co im należy nie
dał; Ci mają spodziewać, że im Gospodar-
stwo Choragwiane odebrane, a Porucznikowi
albo Chorazemu tej kompanii dane
będzie, lub też z Regimentowey Kasy rozsył-
kie

kie necessaria sprawione będą

Notandum Ze guzili do Kamaszow, szprzęc-
 ki zamki do Halostukow zawsze są zelazne;
 Dla czego ten ktory cokolwiek z tamie, albo
 zgubi, za swoje Pieniądze zaraz inne spra-
 wiec powinien będzie.

Kiedy czas ze Regiment dla Exercytowania
 sprowadzony będzie, zaden za ferlopem nie
 ma być, ale wszyscy bez najmniejszey
 Excusey przy kompaniach swoich znajdo-
 wai się mają, ktorzy zwyczajnym denun-
 giem przewidowani będą, azeby powinności
 swoją równo z innymi odprawowali.

Jeżeli Kapitani pilności dokładać będą, zeby
 kompanie ich w Munstrach doskonałe były,
 tedy exercytowanie nad 6 niedziel, a naj-
 więcej nad 2. miesiące trwać niema; Jeżeli
 zaś to się nie stanie, tedy tak dłużej polić się
 nie nauczą z innymi doskonale, kontynuować;
 a nad to na każdego applicacya, y qualitem
 pilności Jego, surowy wzgląd mieć mają.
 Bez konsensu Kommandanta Regimentu,
 albo przy Regimentacie komendę mającego
 Stabs officiera, żadnemu się Ferlop niepo-
 zwala, Paszport zaś Majorowi powinien.

Względem dimittowanych, zmarłych y deser-
 terow, pozwala się Kapitanowi vigore tego
 Reglementu, po deserterach czterymiesięczne

po 2 mar

44 po zmarłym pultora, a po abszytowanym
i eden miesiąc wakansu; Ponieważ zaś
rekruci nie zawsze po wyjściu tych cze-
rech vakant miesięcy się trafiają; więc
każdy kapitan który ochotę do służby y tę
inclinacyą ma kompanią w dobrym wi-
dzieć stanie, anticipative iereli mu się
iaki dobry y słuszny człek do zarekruto-
wania nawinie, zawerbować onego nie
zariedba, bo inaczej bo inaczej za przedtu-
zony czas nad naznaczone cztery miesiące
pieniądze do kasy wrocii powinien być.

Nowozaciznym ludziom zupełna ich wier-
chnia y poboczna broń, lederwerk, y wielki
mondur, zaraz po użynionym Juramencie,
mają zaś mondur na cały rok w doskona-
łym y dobrym porządku, żeby najmnieyszy
rzeczy niebrałowato wydany być, y onych
zaraz w exercycyach informować; Jako też
żaden poki artykuły wojskowe niepoprzyję
y exercycya dobrze niezrozumie, bez wyraz-
nego obdykansu Regimentowego na warcie
kommerowowany; Tuziesz żadnemu pr-
drey polity y fundamentu exercycya nie
rozumiał, Ferlop dany nie być.

Reglement, y iaki się każdy iako żołnierz spra-
wować ma, często, y nietylko nowozawerbo-
wanym ludziom przeczytać trzeba, ale y.

ryson

rym żołnierzom iezeliby tego potrzeba było, ^{45.}

Artykuły zaś Wojskowe co miesiąc przez pu-
ryera in praesentia wszystkich Officerow kom-
panii czytane będą, co się zacznie zaraz po
publikacyi tego Reglementu

Nikomu od Officiera aż do Gemejnego bez po-
zwolenia Cheffa albo Kommandanta Regimen-
tu niema być wolno ozenić się; kto prze-
ciwko temu wykroczy, według proporey
Rangi karany będzie.

Iezeliby się cokolwiek u Broni, barwy &c.
przez swywołą albo niedbalstwo Ludzi repara-
wato, powinno to zaraz być reparowano;
Żołnierzowi zaś tyle, ile effective kosztowało
z Lenungu wytrącono, a to takim sposobem:

Iezeli Żołnierz szkodę uczyni wynoszącą na
Rostakow dwa, albo tyrysa iednego, może mu
się od kazdego lenungu po Rostaku albo puł-
tyrysa odcignąć; Iezeliby zaś wynosiła 4. 5. 6.

&c. Dynfow, powinien być wzięty w areszt,
gdzie tylko po 3. grosze co dzień będzie brał, a
reszta na reparacyę, szkody zostawia się polci
in toto bonifikowana niebędzie. Inquantum

by zaś Żołnierz ten pewny był, a przy tym
rzemiostem swoim lub inną robotą, albo też
wdąc, za tego na wartę mógł dla przetzego
wspolowienia co zarobić, tedy od aresztu może
być wolny, a z Lenungu mu się wytrącać będzie,
według

46. według umania Kapitańskiego. Jeżeliby czas
co się zepsowało u broni podczas munsztry
y strzelania in presentia *fr. P. P.* Officerow, z
lenungu się tego nieodciaga, ale z tego inqđ
fr. P. P. Kommerdanci kompanij, bonifi-
kować sobie mogą; a to, dawszy kilku Żołnie-
rzom, lub też jednemu na taki czas Ferlop,
te pieniądze na extraproperte Żołnierzow,
albo na takie reparatury iak się wyrazito, obra-
cić mają.

Jedziesz co Żołwiek Kapitan za kuracyą chorob
Wenerycznych, albo za leczenie w swoywołnych
hatacach otrzymanych Ran, za Żołnierza ex-
pensie, z lenungu tego wytraci; iednak co
lenięg tylko gr: 15. albo też idąc za drugiego
na wartę bonifikować to może.

Względem Koscielney Parady już wyżej rozkazyano,
ażebym wszyscy Żołnierze bez excepcji, y consequen-
ter ci ktorzy za Ferlopem w miesiącu lub przed
miesiącu na robocie są wraz z drugiemu w Nie-
dziele y w święta do Koscielney Parady w takim
oprostowaniu iako się już namienito stawali,
Kapitani tego ostro doglądai będą y w tym za-
dona wymowiska od inazych Religij nieprzyjmując
się. Jeżeliby zaś casu quo Kapitan osobliwie
miał racye, ktorego partykularnie raz y drugi
uwolnić; niepowinien iednak taki ferlop ma-
iący, w tych dniach bez zupełnego Mondenurilu
swoego

swego y dobrego aruzbowania nigdzie się poluwać,
 Bo inaczej, kardy ktory się według tego Regle-
 mentu sprawować niezechce, iak nayostrzezy
 karany będą. Iereli Parada z każdego Regimen-
 tu consistit, dwoch Officerow prowadzić one
 będą; Iereli tyllko z iedney kompaniy, tedy Of-
 ficiér ieden prowadzi, a Feltwebl służyć.

Aden Dobosz albo sayfer bez komensu Kommen-
 danta Regimentu, uczyniony Muszkietye-
 rem niebędzie; poniewaz oni według spra-
 wowania sę tak iako y Żołnierze, na Un-
 terofficerstwo awanzować mogą iereli capa-
 ces do tego będą.

Nięgi Ordynansowe przy kompaniach rzetel-
 nie trzymane być powinni, ktore Major
 co miesiąc examiniwać będzie, y kardy Sub-
 altern, powinién Befehlsbuch przy sobie
 mieć, areby iereli się cokolwiek według
 rozkazow przy Parolu danych nieślato, on
 niewiadomością albo zapomnieniem ekskoro-
 wai być się niemogł.

Sudzię przy każdej kompaniy powinna być
 Stamlista; alias Stambuch; w ktorą tak
 prętko kto zawerbowany będzie, umrie, de-
 zertui, abshęstuię się, iustyfikowany będzie,
 inszym sposobem odejdzie, pod przychodem
 y odchodem, Imieniem y przewisliem, Sta-
 rowością, Ocyzyzną, Religią y Krzemniostem, iako

tez z kąd rode. n. amolowano b. p. r. e.
 Każdy Oberofficier przy wszytkich paradach
 osobliwie w lecie przy exercycyach, powinien
 mieć exercybuch przy sobie: ktora się in fu-
 turum w Jedney formie Regimentowi wydać
 Żeby się iezeli Major albo inszy Stabs officier o
 nią spyta, mógł ją zaraz pokazać; a to dla tego,
 zeby czasem na Paradach albo pod czas exercycy-
 iaki error się stanie, mógł zaraz taki błąd
 zmiankować, y według tcy książki poprawić.

Co którzy za pozwoleniem we wsi lub w Mieście
 robią, albo tez na rynku przedawaia, nie powin-
 ni to w Szarbowey barwie czynić, ale sobie do
 tego kiel sprawić, co Kapitani Stricte obser-
 wować mają

Co z strony gadania w Parade w Marszu albo
 na Innych Miejskach, drugim Officirom
 y unterofficirom w wspomnionych Regle-
 mentspunktach iez inuictum, powinni Ka-
 pitani Stricte obserwowac y za to odpowiedac;
 Przy tym tez ludzi swych przyzwyczajac, y ost-
 rym imprymować mają, azeby takze inszych
 niepotrzebnych movements y reledu przy
 odprawowaniu Turby nieczynili.

Co miesiąc raz powinni Kapitani kompani swoją
 z bronią zuriechnią y poboczną, całym wielkim
 y małym Monderunkiem y amunicyą zgroma-
 dzić y rewidować iezeli wszytko wdobrym znaydu-
 iewi

ale też którzy osobliwie iakie delictum po-
petnili, y iakim sposobem tyłko odezli, to
wszystko pilnie nanotowano, a extract tego
zawsze Majorowi oddany będzie.

Wtę Liżę powinni także ^{PP.} Kapitani, mieżiger
ne Jch, Lenunglisty, Monderunkowc y inne
rachunki, in summa wszystkie expensa Kom-
paniy wniesi, y accurate trzymać, niemniej
swych Officerow Unterofficerow y prostych
Zo. niery abrachunki w te Liżę inkorporowai;
poniewaz te Liżi konserwowane, y kiedy Kapi-
tan odejdzie, sukcesorowi Jego oddane być
powinny.

A ponieważ różne przy kompaniach trafiają się
extra expensa, na które żadnego Funduszu nie
masz, więc jeżeli który Unterofficer na iaki
czas ferlop weźmie, Inu. P. Kapitani tyłko po-
towe traktamentu sm. dadea, a drugą potowę
na expensa takie lub inny przytek chora-
żiwiany obroci maia.

Pro resio zachucya Reglementu tego Kapita-
nom, iako Kommandantom kompaniy Jch
tak się zaleca, ażeby przytek służby y Regi-
mentu promowowany, ich własny honory
renommeć przyznorony, y oni żadney anim-
adwersyi exponowani niebys; Poniewaz wpisany
który się w tym dyscyplinowai będą, nie tyłko
przy Walansach w tym, ale y w innych Regi-

mentach wszelkiej rekomendacyi y promo-
cyi wedlug laidego poządania i poruczał się
maia.

Regiments Cyrulik.

Powinien w Funkcyi swojej tak się sprawo-
wać, żeby przez to honor y miłość u Regi-
mentu sobie skarbit, przy żadney nieprzy-
Koyney kompanii niezajdował się, ale
tym bardziey się starał w Dobrych prakty-
kach udoskonalać, bo bez tych dobrym Regi-
mentu cyrulikiem być nie może, przy tym
pilnie w Laboratorium swoim pracować po-
winien.

Starac się ma, a żeby po-
wagę y respect u swoich kompanii cyru-
licow miał, którzy mu codziennie rzetelny
rapport oddać powinni o wszystkich chorych,
Sam zaś niezraz ma rapportować do sztabu,
ale wprzód chorych zrewidować, iereli się
wedlug rapportu ich wszystko znayduie; Bo
trafia się czasem ze kompanii Feltzer by-
wać liderlich, nierewidując chorych, a przecie
rapport swoy oddać, przez co się krzywdzi
wielka chorym dziecie y zarowd czasem bywa.
Dobremi y swiezemi medykamentami chorych
prowidować powinien, a przy tym rzetelny re-
gestr mieć, sika y na iaka kompanię wypaie
Quo anno mense et die.

Co put roku Major albo naystarszy Kapitan w
Regi

Regimencie rewidowaci będzie Felikasten 53.

Tereli się swiere medykamenta zmagduias
y o tym rapportowaci Kommandatowi Regimentu.
Tadnego Kompaniy Felszera, niemore Regi-
ments Felszer szarai, ale inquantum by w
czym wykroczył, wskazyć się u Majora po-
winien; który według okoliczności rzeczy, by-
ć może wieźdiał co z nim czynić; Jednak ad-
monicye y reprimende, tereli funkcyi
swoy zadosi nieuczynia dac' sm moze.

Wolno im będzie y cudzych ludzi leczyć, y one
w turacyę przyjmowaci, a przy tym tak dys-
ponowaci zeby chorzy w Regimencie swoy do-
zor mieli, y wygodę; jednak w przed o'ferlop
u Majora y Kommandanta prosić powinni.

Regiments felszer odry ma mieć wzgląd, aby
Kompaniy Felszerowie potajemnych kuracyj
nieprzyjmowali w Regimencie pod wielką karą
o czym zaraz Rapportowaci powinni
Majorowi.

Powinność Audytora tu się niewyrza,
ponieważ nietylko Jura de' honore rozumieć
powinien, ale też funkcya Jego in corpore
Juris Militaris obszernie opisana Jest.

AUGUSTINI.

Powinni y muszą w wszytlich Jch Stuzbach
allard być, exercycya z fundamentu wiedzieć.

54. y generaliter na wszystkich Unterofficierow
czuynne mieć oko, y gdy oni według opisanego
Reglementu, nie sprawują się, żadnemu nie
przepuszczać, ale kiedy dobre napominanie niepo-
może, szpada, szkarac, i ednak nad 10. razy za-
dnego nieuderzyć; gdyby zaś większą karę za-
stuzyt, arestować go, a Majorowi y Oberst-
Lieutnantowi raportować: Toz samo się
obserwuje z strony bicia Żołnierzow.

W Arithmetyce y pisaniu, tudzież w wygotowa-
niu tak Tabellow iako y raportow, muszą bez
wzellokiej wymowki byc' exacti, a w oddzieleniu
Regimentu y w wydzieleniu plutonow: alias
Cugow: prompti byc', aby zaraz w oddzieleniu
Rott Battalion ma, y w sile Plutonow go
wydzielić; Dla czego zeby sobie w tym lepiej
pomóc' mogli, każą sobie dnem przedtym od
Feldweblow podać, Jak mocne kompanie na
Placu znajdowai się będą, y według tego rap-
portu zaraz dispartymēt uczynić, per divi-
sionem wiele Rott y sile plutonow byc' może,
y consequenter wydzielenie Unterofficierow przy
Cugach lub Plutonach pomiarkowai: Dla tego
każdy Adjutant Starai się powinien, zeby co-
kolwiek rysowai umiat, aby kiedy tego po-
trzeba, zaraz na papierze pomiarkowai mógł
iako cata parada ma stai y jak manewrowai
lub tez potym ewolucye robii maia.

Zrana

Trana y wieczorem odbieraia raporty od Selt-
weblow, y oddaia je po tym Majorowi, potucwar
Seltweblowie powinni sm tali Jak Offiierowie
Majorowi wszytko raportowai, y kiedy ktory
zawerbowany, abszheytowany będzie, decen-
te, umrze, albo innym sposobem odeydzie,
imieniem y przewiskiem iak Stary y z kęd
był, opowiedziei; tudzież gdy kto w areszt
poydzie, kommenderowany będzie, ferlop do-
stanie, albo z kommenderowki lub ferlopu
nazad powroci, oznaymie mu nalezy; Nie-
mniey kiedy ktory zachoruje albo ozdrowie
to to wszytko potym Adjutant Majorowi y
Oberlieutnantowi raportowai powinni.

Co poranek niz Adjutanci do Majora idą, wi-
zylua wartę, y patrzajezeli swiezych aresz-
tantow niemasz, a dowiedziawszy się od kto-
rey kompanii, z kęd, kiedy w areszt są oddani,
y iak dlugo ktory sędzi, wszytko to Majoro-
wi y Oberstlieutnantowi raportowai.

Rolle intuitu odbywania sluzby, alias Dienst Rollen,
Item tabelle kommenderowek, iakie tytko Imie
mieci mogą, powinny Adjutanci miec od Kapi-
tana az do Semeyne zawsze; Konia Fungerslue-
go y wozy prowiantowe acwicie trzymaj, zeby
zadnemu krzywda się niestala.

Carol iak pretho tytko od Majora odbiora, tak zaraz
ialo nayprzedzey oddai go powinni, przy tym roz-
kazay

50. Łazy które im Major oddać rzetelnie pre-
czytać y wydać, a Uniofficiorom karac napisai.
Łazy Adjoutant konia dobrego trzymać powinien,
nieślakącego się strzelania ani łobnienia, przy
tym Szabracę y rzęć egal mieć.

Przy zauwaganiu albo ablurowaniu wart, oso-
bliwie, gdzie się go ludzie niespodziewają powi-
nien się adjoutant często znać powai, y wzgląd
mieć areby się wrytło według Turby y regle-
mentu Driato.

Tudzież ile możności wachtparade pretko od-
drzeć y zrewidowai, areby ludzi na Parade-
Placu niedługo bawić osobliwie podczas ia-
kiej Sloty.

W Ostatku, Łazy Adjoutant ^{nietylko} według proporcji
powinności swej, ale powinien się y według
tego zachowywai, co w reglemencie dla Officie-
row napisano; Tudzież po wrytlich ulicach,
y gdziekolwiek ludzi od Regimentu spotka, mieć
wzgląd reby się według reglementu spawo-
wali, y Łazey powinności swoicy zadacie
uczynili. Ponieważ oni nieinaczej, tylko
przez aplikacya wła. Iną awanżementu
y promouji spodziewai się mogą.

Funkcyja

Regimentskwatremistrza.

Jen w powinności swoicy, bądź w Garnizonie,
bądź w marszu, lub obozie, wszelką ma-
mieć

miej' experencyą do wykonania tego, co ⁵⁷
sobie od Sztabu ma zleconego, tudzież wopi-
saniu exactus y doskonały bydz powinien.
Pod czas marszu iak kommanderowany bę-
dzie przodem z furjerami dla uciynienia
gospod w miescie lub po wsiach, oddaie
Dispartiment Kardemu dla Choragwi Jego,
maiące przy tym dobry wzgląd, areby w
repartycji Kwater zadney choragwi Artyl-
rię nie stata; rozkazując po tym, zeby iak
prętlo gospody rozpisza, przeciwko Regimen-
tu wyszli, y Kardemu Officierowi, tudzież
Unterofficierom, gdzie Kapral, Szafsty ich
stai maią, gospody pokazali; Zeby zaś
zadnych szarg od Gospodara niebyto, dyspo-
nuie zeby kardy Furjer prouduowani mogli
testimonium, iako Gospodane zadney wiole-
cyi od kompanii Jego niemieli, ktorą ates-
tacyą Kapitanom swoim oddać powinni.

Do wytykania Oboru, talre wprzod kommande-
rowany będzie z Furjerami, ktorzy swojej
kompanii choragiewi z sobą mieć powinni;
Iak stanie z niemi na miejscu gdzie obor wy-
tknięty ma bydz, odbierze napzod disparti-
ment od Generalkwatermistrza, gdzie Regi-
ment stai ma, a po tym dysponuie gdzie kar-
dy Furjer dla kompanii swojej wytykai
ma, doglądając onych dobre, areby iedna kom-
pania

50° wania od drugiej większy Terrain niemiata,
ale zeby rowno z innemi regimentami wprze-
y wdziaz, gdzie namioty Stali maiaq wymie-
rzali, y galazkami wytykali; zaleciwszy onym,
azeby taki dlugo przed Frontem Stali, polki
Regiment nie nadciagnie, aby kard y wydzie-
lony terrain dla kompanij tego pokazac
mogt. In summa Regimenty Quater
termistrz wrytko to co sobie w Gdynansie
ma injunctum, lub co sie przy parolu roz-
kaze, powinien zawsze strikte obserwowac.

S^uo P^urie MACROWK

Maia ustawicznie y niesfatygowana pitnošcia
doględai, zeby wedlug reglementu opisanego
kard y to co sie w nim zawiera, w naymniey
szym punkcie obserwowat; występcow albo
dobrocię napomniei, albo skarci, a przeciwko
kardemu bez względu osoby, wedlug chara-
kteru ich serio postępowai, y wrelliey sobie
powagi Stora do Ich Szarzy nalezy, dodawai;
Tudzież Cheffowi albo Kommendantowi Re-
gimentu wrytko rzetelnie y prawdziwie
rapportowai.

Co poranek, liedy sie nowi arestanti mayduia,
powinien onych przed siebie wolewac, o wys-
tęplach Ich, wedlug rapportu tego lito ich
arestowat, informowai sie. Tereli litory

winny

winnny albo niewinnny iest examinowac, a
 Cheffowi y Kommandantowi Regimentu o
 tym rapportowac. O tych zas' arestantach
 ktorzy formalnie sadowey inquiry podle-
 gaja, metelną denuncyacyą sobie karac' dać.
 Gdyby zas' kommandant Regimentu obecny
 niebył, tedy more Major według inquiry
 y proporcji wystepku, Unterofficerow w sto-
 ieniem na kotkach, żołnierow zas' siede-
 niem na osle, albo fuchlami zaraz karac' ska-
 rac'; Officierow zas' arestowac, a potym
 Cheffowi iako tez Kommandantowi Regimen-
 tu o tym rapportowac.

Nardy Major powinien trzymac' Regimentow
 Ligę, y sobie zaraz po publikacyi tego regle-
 mentu od wszytlich kompaniow Stam liste
 podac, y w tę Ligę wpisac' karac', a to ze wšy-
 stkiemi nowotnemi ludzmi ktorzy zawerbowani
 będa, kontynuowac, iako tez odesztych ludzi de
 data wpisac: do dezertierow zas' y to dotoryc',
 co z sobą wzięli, iakie delictum popełnili, albo
 iezeli z post swoich dezertowali.

Na wszytlich Paradach powinien sam Major
 byc' obecny, y one stritjsime doglępac, iezeli
 wszytko według reglementu w nalezytym iest
 porzędku; Często tez wartę rewidowac, a Of-
 ficierow ludzi na Wartę zaciagna, albo tez
 na warcie są, podchodnie, y bacności dac, iezeli
 dobra

60 Dobne manerucia, na warcie swojej się mają.
Dnia, y to obserwują y obserwowai rozkazania
co w Reglemencie rozkazano jest.

Ma też y wnoocy rząd czynić, który według Wacht
Reglementu nazwany Sztabshondt, y na
to wzgląd mieć iezeli tali Officerowie, iako też
y Poczty allard są.

Rolle intuity służby Officerow, iaki dla utat-
wienia między Officerami regulowana jest, po-
winien w Komenderowbach wartach y Inyge-
rechtach ści, exacte trzymać, iakoteż adju-
tantowe Rolle examiniowai, areby żadnemu
Officerowi ani też kompanij ani za wiele
ani za mało się nie dawato, y nikt się dla
tego uskarzać przyczyny niemiał.

• Liggi Ordynansowe wszytlich kompanij, ma
Major co miesiąc raz rewidowac y examino-
wai iezeli są acurat; przytym zawsze tali
Porucznicy iako y Chorazowie przytomni
bydź muszą.

Paszporty Żołnierskie sam Major, albo ten Officer który
służbę Majorowską czyni, wydać, y notuie sobie
iaki długo kto ferlop ma, za powrotem zaś Żo-
łnierza, powinni mu paszporty narad bydoddane
Tudzież gdy Officerowie ferlop dostaią, nanto-
wać go Major ma, y odebrać Reglementsliège
do siebie od niego, a gdy się nad ferlop zabaw-
wią, opowie to szafie y kommandantowi

Ko fey Ulegi

Regimentu, iako zas powroca, oddaie sm Liège ⁶¹
Reglementowa narad.

Osobliwie rekomenduje się Majorowi, aby Regi-
ment y każdy Battalion według exercy-
Liège dobrze się exercytował y manero-
wał, Oficerowie też dobrze salutowa-
li, dla tego też pod czas exercycyi
ani pracy ani piwności w tym
Zatowai niepowinni; Jako też
przy każdym zgromadzeniu się Regi-
mentu albo Battalioneu albo wart,
względ mieć, ażeby ludzie ieden
tak drugi inaczey nie robili, ale według
onych do takiejy akurately przytrzy-
mai, iako gdyby Jego Królewska
Mosi Pan nasz miłosciwy, albo
też H W W Ichmś Panowie Het-
mani lub sam Jakuowy Generat
obecni przy nich stali, dla czego w
niczym najmnieyszy error stać się
nie powinien.

Co put rolu powinien raz Major
Regiment lustrował iereli się
iereli się w komplecie y exercyto-
wanych acurate zmagduie, tu-
dzież nato względ niematy mieć
powinien, Iereli każdego Lotnie-
ra od swego Kapitana to do

to dochodzi, co mu według Regle-
mentu należy, tak w wielkim, ta-
ko y w małym monderunku.

Feldt-kasten co puł roku rewido-
wać powinien, i eżeli się w
nim świeże medykamenty
znayduia, a po tym
Kommendantowi
Regimentu
rapporto-
wać.

Co wszystko serjiuż zaleca.

polowa

rochany

rochany

rochany

Bywajcie mi z drzewa ^{z drzewa} i z drzewa ^{z drzewa} i z drzewa ^{z drzewa} 76 w 63

Na faszę Pruscia Lucam mi z Tale

Trworie sz Sobie ale lator to z gładnie
Jaki tu Pruscia kiedy komu padnie
Wyrok. Bostie z nai to rozelnaty

Jeżeli łownie dobrze umysłaty Czynie
Leż z tą do starych krajów transport
Zadumy prawda w tym fortunie Winie

Zemi przychodzi zęgnai uż drio stobg
f ai podobno więcej uż iul sobg
Cyliwko muwie cyz ma by Cierg

Ja ko na serw Cielnie Cierpę Wierg
Kazachoiar bym porzed w lenty pury
Wychwalai by gzi z inie tacy baoby

Wstugom meim przyrzecham Stali inie
Jaggr Cia Kochat tak y bde Wionie
Inie przestany pulitka na bory Grobowa

Grobowa ^{z drzewa} i z drzewa ^{z drzewa} i z drzewa ^{z drzewa}
Ten dam Documentum Tomi Suga Cien
Est yon ater Dory omnie Przewoziany

Finit
L. K. S. 1710

61 Taksia i lku Kac Jacpu
Lunskiego Wli

Koku ^{Wakm...}
AAK ^{Kolu}

^{Alf...}
Ja ^{...}
x v c ^{...}

^{...}
Bate ^{...}
Kosba

I O Formowaniu Battalionu.

II O Honorach.

III O Marszerunkach.

III O Handgrifach y Dublierunkach

V O Szarzerunkach.

a Ze czterema Plutonami,

b Z Czmią Plutonami,

c Ze czterema Buldywizyami,

d Z Plidami,

e Z latemi Dywizyami,

f Z Bul Dywizyami,

g Z Plutonami ze skrzydet,

h Z Buldywizyami ze skrzydet,

i Wall Fajer.

k Hezen Fajer. l Defilee Fajer,

m General de szarze,

n Battalion.kare na miejscu,

o Battalion.kare w Marszu,

Batcioru

- VI O Szwenkunkach,
 VII O Formowaniu Battalionu
 w Parade po Szarzerunkach.
 VIII O Formowaniu kompaniow

krzyz. y Koro Mehci.—

O Szwenkunkach

[Faded, illegible handwriting]

[Faded, illegible handwriting]

I O Formowaniu Battalionsu.

Habt acht.

Das Battalions soll sich formiren und ranzyren.
Przy tym tedy awertysjemencie, biora się Szpon-
tony Chorągwie y kuregewehny Hloch.

Szlag.

Lo ktorym uderzeniu tak Oberofficierowie jako Un-
terofficierowie y gemeyne, wiaz. . .
tu miejscu temu sami od siebie . . .
ta albo ranzyninek przypada.

Nota Major niekaze pierwszy trop bit, a przy-
z Czwartego Głidu gemeyne nelsonia
w pierwszy Głid: pomiewaz często się tra-
fia ze z czwartego głidu ludzie są ran-
rowani w pierwszy: azeby tedy przy mia-
niu się w Marszu wielkie y nader obsterne
nie czynili spacia, w Głidach. T

Troupp.

Marszeruia tedy Officierowie przed rodek Batta-
lionsu, Dobosi zas za Majora, y Obracaia się
Frontem do Battalionsu; Unterofficierowie za-
dy według ranzerunku swego występuia dwa
kroki przed pierwszy Głid, a Gemeyne Mar-
szyeruia tam, gdzie kazdemu ranzerunek
przypada. W marszu zas zeby miał zawose
leden drugiego lewą stroną a nieprawą y robię
wszystcy sami od siebie front, tak przeto przedstani

Dobr

4 Dobosz przesłanie bic Tröpp.

Oddzielenie zasłodzi musibydzie iak nayprzodey
do Adjutanta, azeby wraz skonczył z Majorem
skony Officerow oddziela.

Herrn Officiers marszyrt auf ihre
Posten.

Marszeruia Officerowie y Dobosi w prawo y
lewo do swoich Post gdzieq oddzieleni; iak prz.
do następujących swoich Stanami od sie-
bie oddziela.

Szlag.

z tym szpontonem do nogi a kurgewehry
na białą białą

II

C Honorach przy przeysciu
po przed Linia.

Na jedne danie signum od Kommandanta Bat-
talionu ktore szpontonem zrobione będzie, ranze-
ruia się Ichm. ^{Płuc} Officerowie w punkcie dywizya-
mi do salutowania, wziqwszy szpontonem Hoch
przez zrobienie links y rechts um, y skłania się
do swoich kapitanow, gdzie sami od siebie front
zrobia, y biera potym szpontonem do nogi; y to ob-
serwować powinni, zeby wraz swoje manieren-
ta robili Dywizyami. Tu kommandencie kommandant
Battalionu.

Habicht.

Br

Presentirt das Gewehr.

Przy salutowaniu trzeba y to obserwowac, aze by dywizjami wraz y nalezycie tempa robione byly a kapelusze pierwey zdigte niebyty, iako o dwa albo o trzy broli przed tym dla litorego sig ten honor czyni. A jezeli ten sam, litony Regiment oglada chce po za front iaci, y na skrzydle sig iuz acti znagduie; kommandeerie kommandant Battalionu

Weg hintersten Gliedern Rechts umkehrt aich.

Tyczy sig to talze Majorow A djoutantow y Cymermanow; a Szerzani ktorzy szlusua wstepuig w czwarty Glied, kapraleraz w trzeci; Jeden ponuznik pierwszey dywizyi, kapitan ze srodka, y drugi ponuznik z drugiey dywizyi, marszeruig przez Battalion y stanq na tey linii gdzie Szerzani stali; Salutowanie zas tychre Sch^{ten} powinno bydz' alternato. Na przedzie stojacy Officierowie przed Battalionem na dane niernacznie signum powinni sig ranyrowac, y stanac znouu przed swoiemi Plucionami, iak pretho iuz ten miaa litony regiment oglada, y drugie skrzydlo osiagnie, kommandeerie sig.

2 Hinterste Glieder Links herztelt aich.

Tadze zaraz Officierowie y Unserofficierowie na swoje przeste linie stanac powinni.

Szultert das Gewehr.

Jezeli dyppozycja wprzod a exercycyi niere-

Wuczyniona y przykazana, pyta się Major
tego przed którym się Regiment ma exercey-
tować co rozkaze robic?

III

O Marszerunkach

Presentirt das Gewehr.

To sam-kommandant Battalions kommande-
ruie; kiedy abmarszerowanie ma bydz, kom-
menderuie się na ten czas.

Stultert das Gewehr.

Tu odbrigi dobowi, a kommandant Marszeruie wry-
wszy szponton Hoch, na te skrzydło gdzie ab-
marszerowanie ma bydz; Major zaś pomlenie
się na srodek, y kommanderuie Marszerowanie
podług rozkazu.

Stabt acht.

Das Battalion zoll sich mit firen in hal-
ben Divisions szwenken, und sich in Marsz rechen.
Mit Firen rechts szwenkt aich
Marsz.

To szwenkowanie dopiero się czyni po wydzieleniu ze-
sterema, a Sch.^{pp} Oficierowie marszeruie przez
rechts um na swoje Linie, y iak uiz terrain do
pilotornego szwenkowania oznagna, komman-
deruie każdy officer bierzcie cicho

E. S. d. n.

- Pulownik.
- Obersztliutnant.
- Major.
- Kapitan.
- Porucznik.
- Adjoutant.
- Chorąży
- Szereant.
- Podchorąży
- Kapral.
- Hoboit.
- Regiment's Dobosz.
- Fajfer
- Dobosz
- Cimmermann.

[Faint handwritten notes and scribbles]

66

[Faint, mostly illegible cursive handwriting]

120 Maria Teresa
ne. Pioran ut fana

[Large, stylized cursive signature or flourish]

Links szwenkt und herztelt aich.

Marz.

B.

Habt Acht.

Das battalkon zoll zich mit halben Di-
visions in Marz zecen.

Tusiq szliwuiq Glidy na przod ale nie Roty.

Rechts szwenkt aich

Marz.

Pul dywirye zostaiq siq szwenkowane az do dru-
giego lub trzeciego szwenkowania a Schm. P P u
Oficerowie staiq przed niemi.

Habt Acht.

Das Battalion zoll zich in marz zecen.

Po tym awertisemencie Glidy na przod siq szli-
uiq, po szluowaniu kommenderuie Major.

Rechts um.

Po litorym kommenderowaniu w zrythiu Puldy-
wirye powinni w prawo siq ubrocić opoz Szana-
dyerskiey, a drugie puldywirye Marszeruiz szli-
sowane iedna po drugiey na to miejsce, z hup Szana-
nadyerska abmarszyerowata, iaki na tym miej-
scu stanie puldywirya, kommenderuie kadry Oficer.

Front.

Terrain gdie Herztelung siq czyni bdyrie od kadey
puldwywiryi wiellicmi brokami oddadony, Glidy na
zas zostaiq szwenkowane az do pierwszego szluowania.

Trzeba także dobre obserwować, ażeby pułdymirze na
bardzo czas należyły dystans mieli, a przy najmniej
kiedy tyle kroków jedna od drugiej była ile rotta ma.
Tak znówu guffmarszerowanie byź ma, mar-
szenię Lewe skrypta od pułdymirzow przy linii
gdzie czwarty Glił stawa, pułdymirze szwenkuia
się jedna po drugiej, iak przeto pułdymirz ^{piarosz} linia
swoją osadzi, y rotty się otwierają, tak druga puł-
dymirza która po niej marszeruie Gliłami w mar-
szu szwie się y szwenkuie, co wszylkie per conse-
quens Pułdymirze toż samo czynią; Otwieranie zaś
Rott, ma byź w samym marzu iuz na linii linka.

Presentirt das Gewehr.

Szuldert das Gewehr.

Tu Dobosi nieodbiiaia.

IV O Händgriffach.

Kiedy handgriffy mają byź robione bierze kom-
mendant jednego Dobosza y marszeruie z nim 30
kroków przed Battalion, Major zaś ze skrypta
jedre y staie po lewej ręce kommandanta troche
w tył, gdzie zaczyna kommanderować.

Habt Acht.

Das Battalion soll exerciren.

Tudie Spontony y kurzgewehr hoch biera.

Szlag.

Kobiq Unterofficierowie Flöbistowie y Cymermani

Rechts

Rechts um kert a Granadyerowie Links um 9.
Tropp.

Officierowie, chorągwie, ceterach za niemi Unterof-
ficierow, y Dobosi, marszerują naprzed Battalio-
nu rozdzielnie, Unterofficierowie stoja za Fron-
tem na Unterofficierskiej linii, Granadyerowie
szliwują się do Battalionu, Dobosi razem wry-
sują tropp bicia; a iako przeto przedtana być, tak
wszyscy wraz przez Rechts um kahrt y Rechts
um Front robia.

W. Szlag. 9

Biorą się Szponton y Kurgewehny do nogi
Habt Acht.

Aire Handgriffe cumachen.

Występuje na lewym skrzydle jeden Fligelmann
12 krokow naprzed, Tempa zaś Handgriffow
będą robione y kommanderowane podług nizej
opisanych stow, iako do tych wszędzie trwa;
Jako przeto się zaś kommandowanie. *Schloß di Fanne*
tak bron się tylko obraca ku prawey stronie nu-
rą w tył do nabijania, po nabiciu zaś, kiedy
się bron ma brać przed siebie do szlisowania ba-
gneta, tedy przy pierwszym tempie prawa noga
w tyle na miejscu zostaje, ale iednak trzeba
się frontem nalezyć wraz z bronią obro-
cić; za drugim zaś Tempem prawa noga
iuz powinna stanąć na linii wraz z le-
wą nogą.

Pre

10	Nr		Tempos.
	1	Presentirt das Gewehr.	2.
	2	Stultert das Gewehr.	2.
	3	Macht sich fertig	3.
	4	Schlagt an	1.
	5	Fajer.	1.
	6	Den hahn in die ruck	2.
	7	Ergreift die patron	2.
	8	Pulver auf die fanne	2.
	9	Schließt die fanne	2.
	10	Die patron in den lauf	2.
	11	Licht aus den ladtszток	2.
	12	Lädt	3.
	13	Den ladtszток an seinen ort.	2.
	14	Setzt das gewehr vor sich nieder	2.
	15	Ergreift das bajonett	2.
	16	Licht aus das bajonett.	2.
	17	Schließt es auf den lauf	2.
	18	Das gewehr hoch.	2.
	19	Fest das bajonett	2.
	20	Rechts umkehrt sich	3.
	21	Links herstellt sich	3.
	22	Setzt das gewehr vor sich nieder.	2.
	23	Licht ab das bajonett.	2.
	24	Brückt es an die seide.	2.
	25	Setzt ein das bajonett.	2.
	26	Das gewehr hoch	2.
	27	Stultert das gewehr	2.
	28	Presentirt das gewehr	2.

29.	Das gewehr hoch in rechtn arm.	2.
30.	Presentirt das gewehr.	2.
31.	Ferdeckt das gewehr.	2.
32.	Presentirt das gewehr.	2.
33.	Cur leiche tragt das gewehr.	2.
34.	Presendirt das gewehr.	2.
35.	Ferkcht szulvert das gewehr.	2.
36.	Presendirt das gewehr.	2.
37.	Szulvert das gewehr.	2.
38.	Rechts um	2.
39.	Herztelt aich	2.
40.	Links um	2.
41.	Herztelt aich	2.
42.	Rechts umkehrt aich	3.
43.	Links herztelt aich	3.
44.	Presendirt das gewehr	2.
45.	Rechts um	2.
46.	Herztelt aich	2.
47.	Links um	2.
48.	Herztelt aich	2.
49.	Rechts umkehrt aich	3.
50.	Links herztelt aich	3.
51.	Das gewehr baym fusz	2.
52.	Setret das gewehr	4.
53.	Erhebt das gewehr	4.
54.	Das Gewehr hoch	2.
55.	Szulvert das gewehr	2.

Kure komando.

nubdyg robione przed nikim, chyba expresse rozkaza-
zano będzie w g z ramienia

	Lepos
1. Ferdekt das gewehr. - - -	4.
2. Schuldert das gewehr. - - -	4.
3. Ferkehrt schuldert das gewehr. - - -	4.
4. Schuldert das gewehr. - - -	4.
5. Das gewehr baym fusz - - -	4.
6. Schuldert das gewehr - - -	4.
7. Sztrekt das gewehr - - -	8.
8. Schuldert das gewehr. - - -	8.
9. Das gewehr baym fusz - - -	4.
10. Presendirt das gewehr - - -	2.
11. Macht sich fertig - - -	3.
12. Den hahn in di Auck - - -	2.
13. Schuldert das gewehr. - - -	2.

Dublirunki.

takze przed nikim się nie robia, chyba konieczny
rozkaz zaydzie, iednakze ludzom potrzeba polkarowaci, aby
umieli kiedy tego potrzeba będzie wyjeigata.

- a. Dublirowanie Kottami.
- b. Dublirowanie ^{pratt} Plidami.
- c. Kontra marsz Kottami.
- d. Kontra marsz Plidami.
- e. Ze 4 Plidow 3 zrobic.
- f. Szlisowanie Kottami.
- g. Szlisowanie Plidami

Werbel.

17.

Pod czas tego robi cady Battalion links y rechts we srodku, Rotty cagna sę narad dla uwrzynienia choragwianego plutonu; Rotty liedy sie szlisuiq, musi to bydz krolami przelciemi; ka-ze Major awerblowi prestaic: nieczekajac nad granadyerow czyli skrzydla dosiagnety albo niegdzie uwrzysey robig sami od siebie Front.

Fahnen Tropp.

Skliniq sę Glidy naprzod, a Officier wie wstępuig wnie kardy przy swoim Plutonie, y zwi-
big sami od siebie Front, a Major iedue za
Battalion, y kommenderue porzadkiem ogien

A ze czto rema Plutonami,

Habt acht.

Mit Fir Plutons cuszaryren.

Cway hinterzrte glider der erszten

Macht aich fertig.

Szlagt an.

Faiier.

Cway hinterzrten glider der Dritten.

Macht aich fertig.

Szlagt an.

Faiier.

Cway hinterzrten glider der cwayten.

Macht aich fertig

Szlagt an.

Faiier.

Cway

18. Way hintersten Glider der Firten.
Macht aich fertig
Szlagt an.
Fajer.

Przedniemi Glidami ten sam porządek ognio-
w z osmia Plutonami.
Habt acht.

Mit acht Plutons cu Szarzyren.
Way hintersten glider der Ungeraden.
Macht aich fertig.
Szlagt an.
Fajer.

Way hintersten Glider der Geraden.
Macht aich fertig.
Szlagt an.
Fajer.

Toz samo się czyni y z przedniemi Glidami
z czterema Puldywizyami.
Habt acht.

Mit Fir Halben-divizyons cu szarzyren.
Way hintersten Glider der Ungeraden.
Macht aich fertig.
Szlagt an.
Fajer.

Way hintersten Glider der Geraden.
Macht aich fertig.
Szlagt an. Fajer.

Toz samo się czyni z Przedniemi Glidami.

A z Glidami.

19.

Ma być aicht

Mit Gliidern cu szarzyren.

Pierwszy Gliid aszudniue Bagnety.

Das firtc gliid som rechten fligel.

Das Dritte gliid som rechten fligel.

Das cwayte gliid som rechten fligel.

Das firtc Gliid.

Das Dritte Gliid.

Das cwayte Gliid.

Szlag.

Ideymnie pierwszy Gliid Bagnety.

Generalna
w tych szarzyrenkach Obserwa.

Officerowie y Unterofficerowie nigdy nie przykłykaja, tylko wtrzeci gliid wostepuia, kiedy dwa pierwsze gliidy przykłykaja.

Maiq takze nalezyce obserwowai aby zaden negadal, ani tez glosno sam siebie torygowai, choeby iakie mankamenta byli; tudziesz y z Plutonu zeby sie zaden nie wazyt wystapii, ani reparowai koto bronii, choeby sie co y popsulo.

W pierwszej y w trzeciej dywizyi kazdy

Macht auch fertig
szlagt an.
Fajer.

Macht auch
fertig.
szlagt an.
Fajer.

20. się przykładają ku lewemu ramieniu przedso-
bo Stożcego Fordermana, w drugiey zaś y
czwartej dywizyi ku prawemu ramieniu.
Przy podsypaniu na panewkę niemają się długo
ludzie bawić; ale wraz y jako nagrodę, obrotu
bron do nabijania y szulerować. Po ucy-
nionych tempach mają w miejscu cicho stać
bez najmniejszego ruszenia się, iako też y dobrą
attencyą mieć na kommanderowanie, y na
signa które się przez bęben dzicia.

Granadyerowie nie szarzerują, chyba koniecznie
reklar zagdzie; kiedy ogień w awanzowaniu
mają byćz robione, także Major Marsz bi; iako
prętko chce kommanderować, także Doboszowi
szarstai, ażeby Plutony w miejscu staneli, któ-
re ognia mają dawać, aby wraz y równo wy-
stępowali. Kiedy się ogień w awanzowaniu
konczą; kommanderuje Major.

Halt.

Tropp.

Robi cały Battalion. Rechts um Kehrt.
Mają tedy w reitardzie Plutony y puldy-
wizye dobrą mieć attencyą, na kommandero-
wanie Majorowskie; albowiem toż same się
robi co y przy awanzowaniu. Po koncz-
nych y dysponowanych ogniach, konczą
się także oraz y Tropp. gdzie komman-
deruje się

Halt

Halt.

22

Rechts um=kehrt aich.

Jeżeli nad mięysie wymarszerwie Battalion,
będzie marsz bity polu w mięysiu znou wnie
Stanie, z ktorego wymarszerował.

z Calemi Dywizyami.

Habt acht.

Mit Sancen Divisions aine uind vi
andere cu szarzyren.

Szlag.

Tu kommenderuq alternato 4 kapitanie
swie Dywizye, a w prawdzie tym sposobem
iak prentko szlag się uderzy, zaczyna kommende-
rowai kapitan pierwszey Dywizyi.

Di cway hinterzten Glider.

Macht aich fertig

Szlagt an

kiedy kommenderuie Fajer.

Tedy kapitan drugiey Dywizyi, kommenderuie

Macht aich fertig

Szlagt an

Jaki prentko Fajer, to kapitan tre-
ciey Dywizyi kommenderuie

Macht aich fertig

Szlagt an

Jaki prentko Fajer, kommenderuie
tedy Czwarthey Dywizyi kapitan.

Macht aich fertig.

Szlagt

Szlagt an.

Jak pretko Fajer, zaczyna Kapitan
od pierwszey dywizyi kommanderowai.

*Die cway Foderszten Glider
Macht aich fertig
Szlagt an
Fajer.*

Codruza, trzecia, y czwarta Dywizya
tym porządkiem robi iako się z zadnie-
mi glidami robiło.

Werbel.

Przedstai ogień.

Kiedy to szarzerowaniu ma bydź w awan-
zowaniu y reytorowaniu biesię Marsz.
gdzie wraz Battalion z rownym frontem za-
czyna Marszycerowai, y iaki ogień iusie
ma zaczynać iest signum ieden szlag
po lotorym uderzeniu kommanderuiq Kapitani
kommanderuiq Kapitani swoje Dywizye tym
porządkiem iako wyzey wyrazono; Jak pretko
zaczyna kommanderowai swoiq dywizya
Kapitan *Macht aich fertig*, powin-
na w miejscu Stanq' aby wraz mogła wy-
stąpić; Kiedy ten ogień przedstai ma, uderzy się i-
den *Werbel* gdzie Battalion cały w miej-
scu Stanq' powinien y rychtowai się;

Tropp.

Ju. Battalion robi rechts um kehrt y mar-
szye

szyerwie w regtaradzie

23.

Szlag.

Kommenderuiq Kapitani swoje Dywizye tym porządkiem, iaki się wyzey opisato, yto talze powinni obserwac Dywizye aby **halt** uczyninili, iako przy awanżowaniu, y ze- by wraz w trzech tempach zrobili **rechts um kehrt Fertig machen.**

Werbel.

Przeſtaie Ogien y Kommenderuiq Major **Rechts um kehrt aich**
Marz.

Który się bieżę poty, polu Battalion w miey- scu swoim nieſtanie z kąd zaczął szarżerować
z Put Dywizyami

Habt acht.

Mit halben Divisions aine umb
Di andere cu szarżyren.

Szlag.

Po litonym uderzeniu Kommenderuiq wraz 4. Kommandantow od pierwzych ungerade Putdywizyow.

Di cway hintorzten Glider
Macht aich fertig.

Niedy pierwszq Putdywizyq Kommenderuiq Kommandant **Szlagt an, ſzier,** zaczyna po niej druga, po drugiey trzecia,

24. po trzeciej czwartaj; toz samo y zgerada-
mi Putdywizyami się czyni.

Notandum. Kiedy 3^{ia} ungerade Putdywi-
zya ognia wydaie, tedy pierwsza Gerade put-
dywizya musi zaraz zrobic **Machtaich**
fertig, a zeby pogotowiu byta do anszla-
gen, tak przetko tylko ognia wyda 4ta Un-
gerade Putdywizya, reszte Geraden Putdy-
wizyi nierobiq wprzody **Machtaich fertig**,
az polu niewyda ognia 4ta Ungerade put-
dywizya, toz samo się robi y z przednie-
mi glidami wzwyx pomienionych Putdy-
wizyach co y z zadniemi się robito.

Werbel.

Przedacie Ogien. Przy awanzowaniu y rey-
terowaniu tez same signa przez byben się
obserwouia co y przy dywizyach; A Jeh^o P^{ri}ncipi
Officierowie powinni obserwouac swoje Put-
dywizye, a zeby tym porzq^odluim kommandero-
wali tak **auf der stelle** y przy racyciu
kommanderowania swojej Putdywizyi, uczy-
niq troche **Stalt**, zeby wraz wymarszerowali;
takze, zeby ludie swoje tempa nalazyicie robiu mogli.
Werbłowi daze sam Major przedacie, ale az za ostatnim
wydaniem ognia tych Putdywizyow.

g z Plutonami ze skrzydel.

Stabt acht.

Mit Plutons fon fligel cu szarzyren.

Tez same

Tez same signa obserwowiq sie, iakieg wyrazone przy pomienionych wyzey ogniach, tyllko ten porzadek tych ogniuw teraznieyszych trzeba obserwowai naprzyklad rachuiw karde skrzydta to iest Prawe od prawego lewe od lewego skrzydta az do trodka d. Plutonow, ktore zeby czynili 10 ogniuw ktore sie wyraziq w nizey opisanej Tabelli.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.		8.	7.	6.	5.	4.	3.	2.	1.	
B.	9.	13.	11.	15.	10.	14.	12.	10.	Chora =	16.	12.	14.	10.	15.	11.	13.	9.	G.
f.									gwiany									C.
D.	1.	5.	3.	7.	2.	6.	4.	8.	Pluton.	8.	4.	6.	2.	7.	3.	5.	1.	D.

Commentant 1. Plutonu z przeciwni Sfidami

Commentant 1. Plutonu z przeciwni Sfidami

10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.

10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.

Omne

Omne

26. Skrzydła niedaia baczenia iedno na drugie tyllis każdy z kommandantow litony kom menderuig Plutony swoje, maig nalezycie to obseruowai, a reby ieden po drugim do brym porzqdkiem ogien swoy kom menderowat wedlug wydziatu Plutonu swego, maig ter ^{mu} Pierezffiuierowie y na to dobry mie catten cya, a reby przy pocztku signum danego przez byben, pierwsze certyry Plutony razem zrobili *Macht aich fertig.*

Werbel.

Przeistae Ogien. *Wizey* wyrazona ta bella objaśnia lepiej y rzetelniey porzqdek ogniow. Litera *A.* znaczy prawe skrzydło. *B.* znaczy lewe skrzydło, *c. d.* pokazuiq numery Plutonow, *e. f.* znaczą numery ogniow zadniemi dwoma glidami, *g. h.* znaczą numery zadniemi dwoma glidami.

h. z Puldywizyami od Skrzydeł

Stabt acht.
Mit halben divisions son fligel
cu szarzyren.

<i>h.</i>									
<i>B</i>	5	7	6	8	Chorogguia	8	6	7	5.
<i>f</i>					<i>ny</i>				
<i>d.</i>	1	3	2	4	Pluton.	4	2	3	1
	ungera de	gera de	ungera de	gera de		gera de	ungera de	gera de	unge rade

28. Ten ogień z tą okolicznością się robi od strzy-
del, iako y z Plutonami; tyllko to trzeba s'm
Panom Kommandantom Putdywiryzowob-
serwować, a żeby ieden po drugim takie przy-
tko niekommanderował swoiey Putdywiryz
w dawaniu ognia; tyllko zwolna, y żeby o-
gnie nie razem y nie za przytko się honczyli.
Przytęczona tabella tenze sam porządek
ogniow objaśnia co y przy Plutonach.

i Wall Faier.

Habht acht

Das wall Faier zu machen.

Przy tym awertysowaniem Karduy Officier wstę-
puie w środek swego Plotonu, a unterof-
ficier litory w rądnim gładzie stoi, wstępuie
w miejsce Jego.

Szlag.

Tu kommanderując Officiero wie razem od
Ungeraden Plotonow Macht aich fertig.
ktore kommanderowanie do catego Plotonu
należy, iakoż razem y nalezyćie powinni
zrobić te tempa; po tym Karduy Officier
kommanderuje.

Das halbe Glied som rechten
Szlagt an

Faier.

Das halbe glied som linken

szlagt

Szlagt an.
Feuer.

a to trzeba obserwowaić ^{smu} P^m Officierom
ze od prawego skrzydła prawym Plutonem
ten ogień zaizynaiać, a od lewego lewym Plutonem.
Broni zaś Ładny Gemeyne Łtoren ogień wydaie
oddaie prawą ręką, a lewą odbiera od swego
za nim stojącego Kamerata. zawsze swiezo
nabita, do poty, polu wszytlkie 4 roty niemy
dadzą, y iaki widzi Officier ze już jego Peloton
wydał 8 ogniow, kaze dopiero całemu Plu-
tonowi razem bron nabiaiać, y to trzeba
ludziom doskonale pokazaić, a zeby z początku
zaraz bron razem y nałeczye ieden dru-
giemu oddawał: a to dla tego, ze liedy Ge-
meyne z pierwszego gładu bron od czwartego
gładu wystrzeli, owi drudzy swoje trzy br-
ni odebrali

Ten ogień: jeżeli koniecznie się rozkaze! to
raz się tylko robi

Officierowie od Ungeraden Plutonow
maiać zawczasu kazać zrobić

Macht aich fertig.

So iaki prętko postreją, ze Ungerade Plutony ostat-
nie ogień wydaiać, tak i zaraz kommandeniia

Szlagt an

Feuer. a to dla tego zeby

ogień nieprzedawał, y łtoren Pluton niezostra

Werbcl.

Konczy się ogień, y iaku przeto Major po-
strzeze że się ogień prawie kończy, y nie
dobrym porządkiem w Plutonach talize
dzie, powinno zaraz przy Początku tego
Werblu wszętko się uiszyć, a Officiero-
wie ktorzy porostali z ogniem swoim, nie
kaza go iuz więcej dawać, tylko ludriom den
han in di ruh, y idą na swoje Poręty.

K. Hecken Faier

Habt acht.

Das hecken faier cu machen

Przy tym awertysemencie wstępniq znowu
we środek Plutonu swego Officierowie, a lu-
dzie się sliwuiq do Officierow swoich ku środko-
wi, a żeby po wydanym ogniu przez *rechts*
y *links* um miejsce mieli.

Szlag.

Po lotorym *kommanderua*, razem Officiero-
wie od *Ungernden Plutonow*.

Macht aich fertig.

Tym obyczaiem ten ogień się robi co y przy
Wall faier, tylko ta iest dystynkcyja
ze po wydanym ogniu zamiast oddania
broni ieden drugiemu, zbiegaiq ieden po
drugim *rechts* y *links* wziqwszy bron
hoch obrociwszy do siebie rura, z wysta-
pieniem.

pieniem lewą nogą, y marszycyją za cz. 31.
warty Ślud plutonu swego: Ten zaś Ślud 3A
ktoren ognia wydat, y w tyle plutonu swego
się formuje, czeka, y nie nabija broni
pierwej, aż cały nie stanie gład, dopiero
wraz nabija ją; y kiedy czwarty Ślud od
Ungeraden Plutonu pomyłka się na
przód do dawania ognia ostatniego, tedy
kommenderyją zaraz Officierowie od Śe-
raden Plutonów

Macht aich fertig.

Azby Ogien ktoren nieporoział.

Werbet.

Przebieg Ogien; y to trzeba obserwo-
wai co się wyraziło przy Wall., Faier.

1 Desilee Faier

Stabt acht.

Ein Desilee Faier zu machen.

Ten ogien może się y Pułdywizyami y Pluto-
nami robić, a Major kommenderyje.

**Halbe Divisions albo Plutons
Rechts albo Links szwenkt aich**

Marsz.

Szlag.

Po którym zaraz kommenderyją Officierowie
od Pierwszego Plutonu albo pułdywizyi,
ktoren Granadyerów ma.

Macht

Macht aich fertig
Cway soderzten glider.
Szlagt an
Faisr.

Tor samo y z Zadniemi dwoma Gli-
dami się robi; Tak prętko ogień się wy-
bierze się broni **hoch**. z obroconą rurą do
siebie, y szwofknie się jedna połowa **recht**
druga **links** potym wystąpi dwa kroki
na przód dla uczynienia zadnim dwom
glidom, y zbiegają jeden po drugim Gli-
mi, az za ostatni pluton lub plutdywizya
Battalionu, y tam Formują znowu sobie
Glidy wraz broni nabijają, a Plutony czyli
Plutdywizye idą po drugich marszerując
na te miejsca gdzie pierwsze Stali, y tam
ogień zaczynaia gdzie pierwszy zaczął. Słóż
od Pierwszego Plutonu czyli Plutdywizyi.
Jeżeli ten Ogień ma być w stwarzaniu
tey kare Major **Marsz** uderzy gdzie
cały Battalion razem zaczyna Marszerować

Szlag

Tu Officierowie od pierwszej Plutdywizyi czyli
Plutonu przy zaczęciu kommanderuwoli uczyn-
tliche **halt**, a to dla tego żeby dobrym po-
rzędkiem trzy kroki wystąpili przy awan-
zowaniu, y tempami należycie zrobili

Macht aich fertig; przy awanzowaniu
tym

tym samym sposobem ustepiaq Glidy, y
 idq za Battalion, iako sie **Auf der Stelle**
 wyrazilo: iak przeko iuz ostatnie dwa Glidy
 od ostatniego Plutonu czyli Putdywizyi wy-
 dadzq ognia, tedy **Tropp** - - - sie
 uderzy do reyterady po ktorym wyszlo sie
 powimo uiszye, y w miejscu stanq Battalion.

Szlag.

Tu zaczynaq przednie dwa Glidy da-
 wac ognia, y iak te zbiegaq, wydaia
 ostatnie dwa stojq w miejscu bez
 wszelkiego awanzowania: albourem
 ten ogien w reyteradzie sie robiq Glidy
 ktore zbiegaq powinny szybkiemu kroka-
 mi marszyerowac, wziqwszy prawq rka
 bron obroconq rurq w pole, y za ostatnim
 Plutonom czyli Putdywizya Battalionu,
 formuq znowu swoje Plutony lub Putdywizye.
 Kiedy ostatnie dwa glidy z ostatniego Plutonu
 albo Putdywizyi ognia wydadzq, uderzy sie

Werbcl.

po ktorym ogien ustaie.

Poniewaz przy czerocyi po tey reiteradzie. Bat-
 talion zwyczajnie znowu szwenlowa sie musi,
 wiec Plutony albo Putdywizye, niemajq sie
 bardzo szlisowai, y owszem uwazai azeby na
 lezyty terrain mieli do szwenlowania, a czesto
 sie trafia, ze pod czas reiterady Terrain

zgubiony

34. zgubiony bywa kaze Major

Marz

uwerzyć, na ktore uwerzenie cały Battalion
razem przystąpi dla osiągnięcia prze-
szłego miejsca swego, lecz ^{Prini} ~~Prini~~ ^{Offi} ~~Offi~~
cierowie należą się obserwowai maia, aże
by w swoim dystansie staneli

Nota: Podczas Defilee fajer, Battalion na
trzy części się rozdziela: Pierwsza część
robi ogień swoje *Auf der stelle*,
albowiem w miejscu stoi; druga w
Marzu, y w. Awanzowaniu,
trzecia część w Reiteradzie.

Halbe Plutons albo *Halbe Divisions*
Links albo *Rechts* szwenkt aich,
Marz.

m General de Szarze.

Habt acht.

Aine General de Szarze cugeben.

Wszystkie Cztery Flidy aże wstąpią bajnety
bez żadnego występującego Fligelmana.

Marz.

Cały Battalion Marszerwie całym Frontem
iako prztho marz się przestanie, staje w miejscu
dobrze uwytkowane, zaczyna kommanderowai
Major sam.

Wey hinterzten Flider.

Macht

MM Macht aich fertig
Szlagt an
Fajer.

35.

Przy tym ogniu padną pierwsze dwa gład
na kolana, gdzie zaraz zaczyna Dobosz

Marsz

bie, a ludzie bron swoją nabiją y szule
rują; iak przeto tenże marsz się skonczy,

kommenderuje powtornie Major
Cway hinterszten Glider

Macht aich fertig.

Szlagt an.

Fajer.

Glider

Tu się toz samo czyni iako się wyzey wyma-
zilo, y kommenderuje Major ostatni raz;

Das ganze Battalion

Macht aich fertig.

Należy to do wszystkich 4. Gładow, przednie
dwa padną na kolana, gdzie Pierwszy
spuścza ku ziemi bron trocha, drugi Gład
zas na kolanie przed sobą postawi z odwie-
dzionym kurkiem

Szlagt an.

Tu się przyklada czwarty 3i y 2gi Gład.

Fajer.

Larm.

Do stopy na tych miast pomywa się. T
y 2. gład z Ziemi, Pierwszy Gład przyklada
się

36. się a drugi *Jellucie bagnety*, ostatnie
dwą gładą bioro swoją broń *Koch*. y a-
wanzue cały *Battalion* do *Tamania szy-*
łow, w którym awanzowaniu, dopiero na
dwunastym kroku pierwszy *Gład* wydać o-
gnia; iak prztko przedstaje się *Larm* biec sta-
ie cały *Battalion* w miejscu trzymając broń
Koch y rychtując się iakonayprędzey.

Szlag.

Idącym się *Bagnety*. y broń się szuleruie
bez *Fligelmana*.

Rechts umkehr aich

Marz

Ladt.

Nabiałą *Ludzie* broń swoją w *marzru*; iak
prztko są już gotowi, *Kommanderue Major*
Szuldert das gewehr.

W ten czas *marzeruie* cicho cały *Battalion* bez
bicia *Marzru* trochę za linią pierwszego
Gładu wrad, dla bezpieczniejszego osiągnię-
nia *dystansu* swego po tym *Kommanderue*
Major. *Rechts umkehr aich.*

Su

Marz

się uderzy

a *battalion* *Marzru* enie na to miejsce
gdzie przed tym *stat*.

n Karre na miejscu

Habt acht.

Das

Plan Uform

- ☙ Pulownik.
- ☙ Oberstlieutenant.
- ☙ Major
- ☙ Kapitan
- ☙ Porucznik
- ☙ Adjutant
- ☙ Sub Porucznik
albo Chorąży
- ☙ Sierzant.
- ☙ Podchorąży
- ☙ Kapral.
- ☙ Hobbitt
- ☙ Dobosz
- ☙ Fayfer
- ☙ Cimermann.
- ☙ Regimens Dobosz
- = Granadyer
- Muszkietyer

365

Handwritten text, possibly a title or header, written in a cursive script. The text is faint and difficult to decipher, but appears to be a name or a short phrase.

Handwritten text, possibly a signature or a name, written in a cursive script. The text is very stylized and difficult to decipher, but appears to be a name or a short phrase.

Handwritten text, possibly a signature or a name, written in a cursive script. The text is very stylized and difficult to decipher, but appears to be a name or a short phrase.

Handwritten text, possibly a signature or a name, written in a cursive script. The text is very stylized and difficult to decipher, but appears to be a name or a short phrase.

Handwritten text from the adjacent page, visible on the right edge. The text is written in a cursive script and is partially cut off by the edge of the page.

Das Battalion zoll ain Karre 37. formiren.

Na ten avertisement aszustwie pier-
wszy Flid, po Pierwszym drugi, po dru-
gim trzeci y czwarty bagnety z wy-
czaynem y nalezytemi tempami bez
zadnego Fligelmana

Arm.

Tu robi Pierwsza Dywizya *Rechts um-
kehrt*, y szwentwie się *Rechts* w flankę
chorągwianego Plotonu; czwarta y druga
Dywizya robi toz samo *Rechts umkehrt*,
czwarta zas Dywizya iaku prztho *rechts um-
kehrt* robi, marszerwie prosto wiaz z chorąg-
wianym Plotonem w zad, tak daleko, az by
distans iedney Dywizyi en front wyniosta, ^{37.}
to iest reby ta czwarta Dywizya ktora
calym frontem w zad marszerwie, mogtaz
skrzydlem swoim rownai pierwszey Dywi-
zyi, ktora potym *Links um* robi, y zli-
swie swoim skrzydlem do skrzydla pierwszey
Dywizyi; Peleton zas chorągwiang, ktory wiaz
robi *Rechts umkehrt* z dywizyq czwartq,
Marszerwie, tytho z tq dywizyq az ku
srodkowi Karre, ktoren przez *Links*
um odlqca się od Dywizyi swojej,
y stanowi się za srodkiem trzeciej Dy-
wizyi w srodku Karre. Druga Dy-
wizya

38. szwenkuie się *linx* y *Marszyerowie*
prosto, ktora zamyka *Karre*; *Tre-*
cia *Dywizya* za' w miejscu swoim *Stoi*,
y to obserwuje, iak prztko *Larm* się za-
czyna bić y *Karre* się formuje, tak za-
raz zaczyna szarzerować całym *Glida*:
mi, lub też pułdywizyami z dwoma *Gli-*
dami; a *Granadyerowie* *Stanowią* się
czympředzey po rogach *Karre*, po skon-
czonym *Larm*, robi cały *Karre* w pole
Front, y czeka rozkazu, iakim porządkiem
Ogien' być ma.

Mit Plutons aus halben Glidern
albo Flanken aus gancen Glidem
Kiedy z tym *Karre* ma się marszyerować,
bjesię alternato przy każdej *Flanke*

Marsz.

ktora czyni *Front* swój ku tej *Stronie* gdzie
ma marszyerować; iak prztko *Marsz* się
przeſtaie, robią wszystkie *Flanki* od siebie
sami *Front* iak na miejscu *Stali*, y zaczy-
na się *Ogien'*.

W *Marszu* trzeba dobre baczenie mieć
ażebym *Karre* znouu na miejscu swoim
Stranę mógł z kąd wymarszyerować, a
najbardziej z *Dywizya* to obserwować powima.
Kiedy *Battalion* swój *herstellung* uwy-
nić ma, będzie *Awertowane*.

Habt

Habt acht
Das battalion zoll zich herzustellen.

39

Po tym awertissemencie zdeymuiq się ba-
gnety bez Fligelmana y bron' się szule-
ruie, po szulerowaniu bronu uderzy się
Tropp.

Podczas którego pierwsza Dywizya z wol-
na się szwenkuie *Links*; Druga dywi-
zya marszeruie dużemi krokami *Prosto*
tak daleko, polu prawym skrzydłem swo-
im, niezrówna się z dystansem przestym
y dopiero szwenkuie się *rechts*, az na
miejsce swoje to jest do pierszrej linii;
Trzecia Dywizya w miejscu swoim *Stoi*;
Czwarta zas robi *rechts um*, y mar-
szeruie szlusowanym skrzydłem swoim
drzy drugiey dywizyi, az posu się niezro-
wna z dystansem swoim; y przez zro-
bienie powrotnego *Rechts um*, manre-
ruie całym frontem dużemi krokami w
miejsce swoje; Chorggowiany Pluton ro-
bi *Links um*, ktoren marszeruie z za-
srodka karre, y szlusie się do skrzy-
dła Czwartej Dywizyi; dopiero przez
zrobienie *Rechts um* marszeruie
całym frontem wraz z dywizyą po-
mienioną az na swoy Terrain; Granadiro-
wie robia swoy *Herstellung* na te miej-

40 *see iak przed tym Stali.*

o Karre w marzu.

Habt acht.

Das Battalion zol ain Karre in
Marz formiren.

*Halbe divisions Rechts szwenkt
aich
Marz.*

Obserwuiq to Granadyerskie Plutony z
prawego y lewego skrzydla, ktore polym
szwenkowaniu, pierwszy przed drugi, za
Battalionem stae; gdzie przez zrobienie
Links um, marszeruiq tak daleko, azeby
srodek wyrey skrzydel Pul-dywizyi stao
Choragwiany Pluton toz samo czyni, a Ho
boistowie zostaiq, w posrodku za Plutonen
Pierwszym Granadyerskim y graiq al-
ternato z Doboszami.

Werbel.

Przy zaczeciu tego, Pierwsza y ^{trzecia} ~~druga~~ Dywizya
robi *rechts umkehr*; po uczynieniu tego,
robiq Puldywirze; ktore Premier Porucznicy
kommenderuiq, w wyzspomienionych Dywi-
zyach; *rechts um*, y marszeruiq, ile
pola potrzebowai beda. Drugie dwie pul-
dywirze ktore Kapitani kommenderuiq,
mieysce tez same cwadza, a tak te 4 Puldy-
wirze

wizye, formuię 2 dywizye wpryz pomienio-
ne, to iest pierwsza, y trzecia; Jak się to uiz
Stanie; marszeruie Pierwsza wzd tak blisko,
ile puldywizya potrzebuie miejsca do szwen-
lowania, y robi 2. 3. Dywizya, przez **rechts**
um kehrt Front. Kapitan od trzeciej
Dywizyi przemieni Poczte swoia z Premier
Porucznikiem; Pierwsze zas Puldywizye
od czwartey y drugiej Dywizyi, ktore ka-
pitani Prowadza, marszeruie przez **links**
y **rechts um**, y szliuie się koto Puldy-
wizyow, swoich Premier Porucznikow: tu
teraz druga Dywizya pomyka się przy pier-
wszey opieszalo Dywizyi; kapitan od czar-
tey Dywizyi, Staje na prawym skrzydle swo-
iey Puldywizyi; Jak tedy wedlug Dpisania
tego uformuie się Dywizye, kaze major uderzy

Arm

Notandum. Przy racyciu Werble, racynia
Granadyerowie szaryerowoi dwoma Slida
mi przedniemi, ktore ognia wydawoz, prze-
rucaię bron za siebie, biorę Granaty, kto-
re ieden Slid tylko wyrzuci, po litym
wyrzuceniu bierze bron swoia **hoch**,
iedna potowa glidu szwenkuie się **links**,
druga **rechts**, y formuie za czar-
tym glidem Plutonu swego Slid, kto-
ren razem bron swoia nabija; toz da-

mo czynią ostatnie dwa Glidy. Dokłada się tu obserwacja dla Plutonu Granadyerskiego na lewym skrzydle. Stojącego; kłocen po szwenkowaniu staje za Battalionem; robi **rechts umkehr** szlusując się ku Battalionowi y powtornie **rechts umkehr** robi; a glidy jego dwa Pierwsze, stoją się z adniemu.

Tu aszultując bagnety Pierwsze Glidy od pierwszey trzeciej y czwartey dywizyi; iedna połowa trzeciej y czwartey dywizyi szwenkuie się **rechts** druga **links** w Flanki, a drugiej dywizyi czwarty Gład aszultuie bagnety y zamyka karre. Tak Lärm ustanie, robią wszyscy Front w pole; Granadyerowie zaś przez zrobienie **rechts umkehr** ciągną się ku Battalionowi y stawiają swoimi matemi plutonami po rogach Battalionu karre; tym porządkiem, że od prawego skrzydła stawiają w przedzie, to jest między pierwszą y trzecią z lewego w zadzie, między drugą y czwartą dywizyą.

Kiedy ten karre ma być łamany, y Battalion Marszerowy stanąć, każe Major uderzyć **Tropp**.

Idęmusią się bagnety; Pierwsza y druga dywizya marszeruie każda całym frontem kro-

łow dobrych 12. naprzód, druga po tym zno. 43
6i rechts umkehrt, trzecia y czwar-
ta Dywizya przy zaczęciu Tropu robi także
rechts umkehrt y szwenkuia się przez
rechts y links um do kupy, po tym-
znou te dwie Dywizye powtornie uzy-
nia rechts umkehrt, azeby Front ich
był naprzód, a Schmi. ^{Pwie} = Oficerowie
przemieniaia swoje Poczty. Granadye-
rowie zaś przy zaczęciu tropu ze wszyst-
kich czterech rogów w należytym porzą-
dku przed Battalionem Formuia znou
swoia Puldywizya. Tak przeto Major
widzi ze to się już stało, aże uderzyć
Marsz.

Ktoren razem uderza; wszyscy Dobosiy
zaraz Puldywizye ktore Prawe skrzydło
mają sporo trochę z miejsca swego mar-
szera, gdzie drugie przez Rechts um
za temi się stanowią y Marszeruig szli-
sowanemi Glidami dla osiągnięcia miej-
sca swego; przy pierwszym szwenkowa-
niu dopiero glidy się essentua, y Battali-
on w Paradye Marszeruie, az na Plac swoy
Generalny.

Nota. Jeżeliby ten karre miał się formować
byłby Battalion w zupełnym Marszu, tedy
te same signa, y tym obyczajem Wendunki

ay szwen

44 y szwenkunli się robią iako wyżej wyrażono iest,
tylko to się obserwuje, że podczas werblu, iak pier-
wsza y trzecia Dywizya *rechts umkehrt*
zrobią, ieh Slidy w radsię szlusują od drugiej
y czwartej napród. Granadyerowie, którzy
ktory swoią Puldywizyą są na przędzie,
przy zaczęciu Werblu robią *rechts umkehrt*
y szlusują takie w rads swoie Slidy, ktory zbli-
żają się przez Marsz swoy ku Pierwszej Dywi-
zyi Battalioni, iak protko się zbliżają ku upo-
mnionej Dywizyi, robią powtornie *rechts*
umkehrt, y zaczynają Szarzerować, y to
wszystko robią co się wyraziło przy wyprzym
Karre w Marszu. Po skonczonym tym szar-
zerunku y rucaniu Granadów, formują
swoie Plutony y stawiają po rogach Karre
tym porządkiem, że od Prawego skrzydła w
prawo, od Lewego w lewo skrzydła Flanki.

VI

O Szwenkunkach.

Te się robią w uformowanym do Szarze-
runku Battalioni, y iak rozkazano by-
dzie, to iest czy przy zaczęciu czy po skon-
czonym Szarzerunku; Jak tedy roz-
kazanie rozkaz żeby żeby się Battalioni exer-
cytował w Szwenkunkach *Kommendenie*

Major

Major *Stab* acht. 45.
Das Battalion zoll rich szwenken

Po ktorym awertysemencie Szereżanci sto-
rzy szliwuią wstepuią w czwartą Głed Plu-
tonu swego, a kaprale z czwartego w trzeci,
Hoboirowie zaś y Dobosi, dycht się szliwuią do
czwartego Głedu. Przy wszytkich szwenkun-
kach, nalezyćie to obserwowac maiać Officie-
rowie, Unterofficierowie y Gemejne, azebý
zawsze w nalezytym y porzqdny m szliwo-
waniu trzymali się ku temu skrzydłu, któ-
re się szwenkuie, tam oko obracaiać bez wzd-
kiego nachylenia czyli zwrocenia Głowy y
korpusu, przez ktorą nalezytą attencya
front nigdy y złamany byđź niemoze.

Przy szwenkowaniu na Terrain, muszą na-
lezyćie obserwowac Officierowie ktorzy
rodok trzymaią, a iezeli tam zadnego nie-
ma, tedy ci dway Unterofficierowie ktorzy
w pierwszym Głedzie we środku stoią, azebý
przy szwenkowaniu, czyli to rechts, czyli
links ludzie dobrym porzqdkiem się szwen-
kowali, bez naymniejszego utracenia dys-
tansu y miejsca swego, y sami reby się z
miejsć swoich takze; Teraz się komendencie.

Rechts hinter und Forwärts szwenke
aich auf airen Terrain.

Prawe skrzydło robi rechts um kehrt az

do

46. do Chorągwianego Plutoniu, to jest az do
mroku Battalionu.

Marz.

Halt.

To skrzydło które się szwenkuje, przy Kom-
menderowaniu Halt, robi rechts umkehrt.
Ten movement czyni się po dwa razy.

Rechts hinter und forwärts rechts
umkehrt szwenkt aich auf airen
Terrain.

Tym obyczajem y to się robi iako wyżej
wymiarono jest.

Marz.

Halt.

Herztelung czyni się iako wyżej opisa-
no Links.

Links for und Hinterwärts
szwenkt aich auf airen terrain.
Lewe skrzydło robi rechts umkehrt.

Marz.

Halt.

Lewe skrzydło robi swoy Herztelung przez
rechts umkehrt, y po dwa razy to czyni.

Links For und Hinterwärts Links
umkehrt szwenkt aich auf airen
Terrain.

Obraćnia też same które się wyżej
wymiarily.

Marz.

Marz.

Halt.

Mit Divisions Rechts szwenkt aich.

Marz.

Rechts szwenkt aich

Marz.

Rechts umkehrt szwenkt aich

Marz.

Links szwenkt aich

Marz.

Links szwenkt aich

Marz.

Links umkehrt szwenkt aich

Marz.

Mit halben Divisions Rechts

szwenkt aich

Marz.

Rechts szwenkt aich

Marz.

Rechts umkehrt szwenkt aich.

Marz.

Links szwenkt aich

Marz.

Links szwenkt aich.

Marz.

Links umkehrt szwenkt aich

Marz.

Tym sposobem robiq sie szwenkuuki y z

Plutonam

42. Plutonami, a obserwują to, co wyrazono
w szwenkunkach, oprócz tego stowa *Halt*.
które przed tym w używaniu było przy szwen-
kunkach, w terażniejszych zaś exercycjach już
wcaley służyć niema, tylko przy szwenkowaniu
na Terrain.

Niemniej y to obserwować trzeba, że teraz tylko
raz się awertuje kiedy się szwenkować ma dywi-
zya: naprzykład *mit divisions rechts szwenkt
aich*, nie kommanderuje się już wcaley to stowa
mit divisions przy powtornym trzecim y tam
daley razach, tylko *rechts szwenkt aich*; toż
samo trzeba uważać, przy Putdywirach y Plutonach.
Kiedy kraje ma być formowany, kommanderuje się.

Habt acht.

*Das Battalion zoll ainen krais formiren.
Links und rechts szwenkt aich.*

Marz.

Do otwierania kraisu kommanderuje się.

Habt acht.

Ainen krais cu effnen.

Rechts umkehrt und herztelt aich.

Marz.

Halt.

Przy tym stowie *Halt*. robi ca-
ły Battalion sam przez się bez za-
dnych kommanderowania, tylko przez
rechts um kehrt Front.

VII

O Herztelunghu z uformo- wanego Battalionu zno- wu w Parade.

Kiedy po skonczonym szarzerunku zaden Karre
w Marszu niemiatby bydz robiony, tylko Bat-
talion szlutowany y w Parade herztellowa-
ny, tedy major maircy z sobq Dobozza przed
srodek Battalionu to jest przed Front, y tak
zacyna kommanderowac.

Habt acht.

Das Battalion zoll zich en Parade
herztellen.

Tropp.

Po ktorym unterofficierowie ktorzy szluiuq y
trzy zadnie glidy robiq *rechts um kehrt*, y
esentuiq *sich*; szpontony ras y Choragwie
biorq *sich hoch* y marszeruiuq na przed az
na swoiq Linia Granadyerowie z lewego
skrzydla y Cymmermani od choragwianego
Plutonu, zaraz po zrobieniu *Rechts umkehrt*
marszeruiuq po za front ku prawemu skrzydlu;
iak pretko tropp udtanie, to zadnie 3 glidy przez
links herztelt robiq Front, a Officierowie
szpontony trzymajq ieszcze *Hoch*.

Werdel.

Da Battallon esentuiq przez *rechts*, *links um*
rotz surie

49 rotly swoje, a Oficerowie trzymają Hoch spontony,
y marszerują na swoje miejsce dla drugiego Plu-
tonu Granadyerskiego tyle na prawym skrzydle
zostawiając miejsca, ile dla nich jest potrzeba.
Dwie Chorgwiany Platon stat, Unterofficerowie
y średnie rotly przez ciągnięcie się trochę wda-
liki zamykają.

Generalnie wyrażając: areby należyć obserwowa-
wano było, iak prelio Tropp ustąpić każdy w mi-
scu swoim stanął, a Battalion walerytemi te-
pami sam przez się front zrobił, a tak w pra-
wej Parady stanie.

Szlag.

Biorą Oficerowie Spontony do Noggi.

VIII

o Herztellungu Battalions
albo formowania kompanii
Jeżeli po skonczonych zupełnych exercycjach
kompanie się formować mają awertując Major
Habt acht.

Das Battalion zoll di Ranzirung
herztellen und di kompanien
formiren.

Dwie Oficerowie zaraz spontony, Unterofficerowie
kurze Sewehry Hoch biorą

Szlag.

Pa którym Oficerowie Unterofficerowie do

E. Sedney

- Kapitan
- Porucznik
- Chorąży.
- Szeizant.
- Kapral

496 J J J J J J J
J J J J J J J
A A A A A A A
W W W W W W W
X X X X X X X
Z Z Z Z Z Z Z
w w w w w w w
z z z z z z z
z z z z z z z

bo
ki
os
gr
sig
deg
W
az
ch
w
ie
so
un
ole
w
B
R
n

53
Bosi y Gemejne robią *rechts* y *links* u m
ku tej Stronie gdzie marszerować mają dla
osiągnięcia Terrainu Kompanii swojej, a
Granadyerowie zaś y Cymmermani, wszy-
scy robią *Links* um oprócz Granadyerów
Lejb-kompanii którzy robią *rechts* um
Tropp.

Wszyscy bez excepcyi zaczęwszy od Officierów
aż do Gemejne, marszerują w należytę ci-
choci y szybkości na plac Kompanii swojej
według ranzerunku Kompanii mając
lewy Drugiego lewą Stroną; iak przeto u
Kompanii swojej Stanie, robi przez *rechts*
umkehr, Front ku prawemu skrzy-
dłu; oczym wszystko się uczyniło
wyrazito przy zaczęciu Formowania
Battalionu.

Nota: Teltweblowie powinni się
udać ieszcze przed zaczęciem
Troppu na miejsce Kom-
panii swoich, a to dla
tego, ażeby Kompania Placy
y swój Terrain zupeł-
nie osadzili, y żadnych
lut u tych ze nie było.

Szlag.

Robią wszystkie Kompanie same przez
się razem Front.

Nota na
10

Szlag.

Bism Officierowie Szpontonny do nogi,
a Unterofficierowie Szuleniaw
Kuregewehny.

Ja Książka
Przebieg
B

Szema od Abszheytu.

52

Titul

Wzajem wobec y każdemu z osobna komu o-
tym wiedzieć będzie należało, mianowicie iednak
P. W. W. M. M. P. P. = in quovis titulo go-
dności y preeminencyi Majoris minorisq; subsej
dygnitarzom, Urzędnikom, W. M. M. P. P. = utriusq;
Aulhoramenti Woyskowyom, przy zaleceniu zwy-
kłych usług moich do wiadomości Podać. Iz
exhibitor presentium N. N. służąc w zwyk pomienio-
nym Regimentie a pod kompanią Sm. P. Kapita-
na N. mieście, za Żołnierza N. za Kaprala mieście
N. &c. &c. wiernie pilnie czuło y poczuwając we
wszelkich warstach y Kommanderskach y innych
do trybu Woyskowego należących powinnościach
sprawował się; upraszał mię o swoją dobrowolną
Dymisyę, któremu niedenegując presentibus dać
zalecając wyżyłim in Genere et specie P. W. W. W.
M. M. P. P. = osobliwemu Respektowi iaka Poczci-
wego Unterofficiera y Żołnierza &c. Na co dla le-
pszej wiary przy zwykłej przycisnieniu pierści &c.

Pasz Port.

Albo Pasz. na rekrut idącym.

Titul

Wzajem wobec y każdemu z osobna komu o tym: ut
supra usz; az do wiadomości Podać: Iz idąc za fer-
lopem na rekrut Kapral N. z przydanemi sobie
dwoma Żołnierzami N. N. Regimentu N. a z pod
kompanią Sm. P. Kapitana N. aby mu wózekka wiara
dana

dana była tak tam idącemu iako y narađ pow-
cającemu, w sztych in genere et specie *N. N. W.*
mawm. *P. P.* in virtute wzajemnego zarowne za-
sluzenia upraszam. Naco dla lepszy wiary &c.

Kapitulacya.

Tędyż presentyż niżej wyrazony, iż na postulat *N. N.*
dobrowolnie ad obsequia *S. K. M.* y *A. P.* do Regi-
mentu *N.* pod kompanią *N.* werbowanego Łot-
nierza, in virtute / ut moris est / stwierdzoney przy-
sięgi, ktory w sztych obowiązał się y affi-
dował przez lat *N.* zupełnych wiernie pilnie secre-
nie y nalerycie temur Regimentowi *N.* y pomieni-
ney kompanii sluzyc. Armuendo tedy affectati-
ni *Leg.* dać mu ninieyż *kapitulacya*
za polowaniem ktorey, po wyjściu zupełnym od do-
ty drzewicy lat *N. N.* y nalerycie wy'żuczeniu
szeregi mu się dalsza podobai nieb'dzie tej sluzby
kontynuacya / ma mieć zaraz bez żadney prote-
tyi za rekwizycyą *Leg.* wolną y dobrowolną dy-
misyą / co mu y powtore przyrzekam y deklaruję
N. dla lepszy wiary y wagi &c. &c.

Kwit.

Unterofficiera ktory abszheył bierze.

Ja niżej podpisany reznać tym skryplem moim, iż
sluzę pod Regimentem *N.* a pod kompanią *N.*
za *Femeyne* lat *N.* kapralem lat *N.* &c. przez
te w sztych sluzbę moia iak lenungi, tak wielki
y mały *Wunderunek* punktualnie y nalerycie
obchierałem, tak dalece ze żadney pretenoyi, tak
do Regimentu, iako y do kompanii niemam ni-
miec

niec powinnem poniewaz wszystko odebratem
walo y teraz na drodze za miastem St. wrotem cu-
pelny lening na cosij rko własną Ci.

[Faint, mostly illegible handwritten text]

die 24. Junij przyjął Dykma Nowin.
24. slij 1789no Anné.

za Lasteyi Kwartalne a fte 20.
po parze Budow sidney
Kawnego na Tydzien fte . . . 3.
wrodze fte . . . 4.

[Faint handwritten text]

[Faint handwritten text]

[Faint handwritten text]

Wilmors
L P P

Wilmors
man honor aduadery
ma L P P

L P P
Wilmors

TYTUL I

O Boiarni Boskiej

Artykuł 1.

Ponieważ wszystko sroczcie dobre powodzenie y szłego sta-
wienstwa o Boga zawisła, y iakoż znieprzebranego -
zrodła plynie, tedy nayprzód y naybardziej prze-
strzegai tego trzeba, zeby się Boiarni Bora w wydy
naybardziej w sercach Ludzi woiennych ukorzeniła,
y prawdziwie służba Bora w Woysku R. M. y R. P. t. e. y.
odprawowata: Za co żadnego Bawo chwalece czar-
ownika, wrożka, zaklinacza, w osadach ani na sta-
nowiskach między Żołnierzestwem cierpieć R. M. za-
kazuje, ale oowzem stoby takie posttrzerony byt, lito-
ny by się bawo chwalskiem, albo Satyrwymem stowcy
Majestatoowi Boremu przeciwnemi bawic' miał,
albo broni zaklinai, koto czarow, y tym podobnym
sposobem, niechrześcianskich postępkow, delibera-
te chodzić, a napomniomy y przestrzerony będąc o-
nych zaniechai y odstąpić niechiał, z takim ma-
bydź wedlug Boskiego y koronnego prawa postępieno.

Artykuł 2.

Ktoryby Żołnierz Boga y Swiętych Jego bluźnit, z na-
bożeniwa y ceremonij kościelnych, bądź po trzeziwu
lub po pijanu tudzież z sakramentow. i. namwie-
wał się albo bluźniersko o onych, gadat, bez wszel-
kiego miłosierdzia na zyciu ma bydź karany.

TYTUL II

O Posłuszeństwie

Artykuł 1.

Ktoryby kowiek Żołnierz swego wyższego Oficiera
zniewarzył y onemu się sprzeciwiał, kto się na nie

go targnot, a byłby o to dostatecznie przekonany, ta-
kowsy rękę traci y z wojska ma być wyprzedzony.
Gdyby zaś kto w polu gdy Wojsko ciągnie pre-
ciwko Nieprzyjacielowi albo w obozie to uczynił,
takowsy na gardle ma być karany.

Artykuł 2.

Takowsyre karne podlega Żołnierz każdy, któryby
na Unteroficiera rozkazującego mu co z urzędu
swego imieniem *honniedy* albo od Regimentu
lub na powinności rozkazującego ręką, targnot al-
bo przykarom jego przeciwł się.

Artykuł 3.3.

Gdyby też Oficerowie Żołnierzom swoim co tako-
wego rozkarowali coby się sturby *PKM*. y *Tch* po-
winności nietykate, ma to być przed Audytora
doniesiono y sprawa według uwarzenia y rozząd-
ku do edukacyi przyprowadzona.

Artykuł 4.4.

Tako każdy Oficer y Żołnierz Starszego swego rozka-
zanie ku dobrei *PKM* y *Rpltey* wykonywać powi-
wien: tak też wrytliemu temu, co lub przez *Tr-*
baccra, lub przez bęben albo przy *Parolu* opowie-
dziano y rozkarano będzie powinien pod winą
y karaniem zadość uczynić.

T Y T V L IIII

O Dobyciu Broni.

Artykuł 1.

Ktoby kolwiek lub Oficer lub Żołnierz w Forte-
cy lub w obozie broni wie dla obrony *Rpltey*, ale
aczey w cyley kolwiek ofensoyi dobyłby, a o to był
dostatecznie przekonany, taki na gardle karany
ochybnie ma odnieść. A ktoby w nocy po *zawre-*
drzon

dzionej Strazy y odbitym czapstrzychu po bruku kresat, y na dobrowolney drodze byl niespokojnym, tali palcatami po szeregach karany bydz ma. **TYTUL IV**

O Robotach Żołnierskich

Artykuł 1.

Niema żaden Żołnierz wstydzić się tego cokolwiek może bydz ku dobru S.K.M. y Apłtey y Wojska Jego. tak w robotach na Żamkach Fortecach y w Oborach, albo też inszym sposobem rozkarany byto owszem to wszystko z pilnością odprawować, sto by zaś złośliwie się sprzeciwił, taki na gardle ma bydz karany.

Artykuł 2.

Jeżeliby też Żołnierz takowey roboty za zleceniem y rozkazaniem Starzych niewykonat, albo się na czas y miejsce naznaczone nie stawit, takowey drewnianym celem, albo też podług przewinienia w uwięzieniu chlebem y wodą ma bydz odrywiany.

TYTUL V

O Hałdach Podsluchach y Wartach

Artykuł 1.

Nikt niema się wargić w Oborze albo Fortecy zgielku czynić, albo po wytrąbionym Haśle, zawiedzionej Strazy, odbitym Czapstrzychu Arzelai mimo wolności potrzebny albo wyraźne pozwolenie, sto pod Gardłem.

Artykuł 2.

Do odbitym Czapstrzychu gdy szyltwach zawota nalogo Wer da: powinien każdy przechodzący skromnie y uczciwie odpowiadać pod kara, sto by się zaś na Patrole rodną albo szyltwaacha porwał, lub napałtował, życie traci.

Artykuł 3.

Jak^{na} wartę oddią alias po Fergadrum, ktorykolwiek by kommanderowany na wartę nie stanął według czasu, ma być przez trzy dni w kaidanach o chlebie y wodzie odzywiany.

Artykuł 4.

Usnąłby kto na podstuchach albo szylotwachu albo przedrey nim go zburzią bdszedł, albo też się zapil tak żeby strazy swoiey odprawić nie mógł taliego rozstrzelac maia.

T Y T U S VI

O Ciagnieniu

Artykuł 1.

Gdyby wytrąbiono albo przez kęben opowiedziano ze się ruszyć maia, ma się każdy żołnierz do swojej chorągwi stawić: ktoby albo omieszkał, albo mimo pozwolenia Rotmistrza albo kapitana na razdzie pozostął winą karany będzie.

Artykuł 2.

Ktoby chciał buntę czynić albo inzym do tego być powodem na garde karany być ma.

Artykuł 3.

Za ten żołnierz zdrowym będąc ani w ciagnieniu ani w oborze ani w garnizonie leżąc, niema się extra bez Paszportu Gberofficiera swego, albo inzego drugiego Officiera daley cwierci mili znaydować albo zamieszkiwać pod wpięciem, a iże liby o mile został, zardtem karany być ma, a iże liby się przy talim znaydowali konie wory y inne rzeczy, tedy w sztylkiego potowica na generalne wrydunki spadać.

T Y T U S VII

O tych co z Pola y Fortecy uciekaią

Arty

Artykuł 1.

Gdy kto w służbie S. K. M. y Rpltey z pola by uciekł y chorągwi swoiey odstąpił, y oney doko- nale niebronił, nieratował, tedy na Sądle ma być karany, y chociażby takiegogo strójnital- bo y zabit na śmierć, za to odpowiadai n tenet.

Artykuł 2.

Też samey karze Sądlowey podlegaią, uszy- sey deserterowie z Fortec, z Marzu, y cignienia w Polu uciekaiący którzy szubienicę karani będą;

Artykuł 3.

Ktoreby chorągwie w potrzebie z nieprzyiacielem nim by do pewney obrony przyzli tył podali, przed Het- manem, sądem Stowynym Wojskowym sędzone bydź maią.

Artykuł 4.

Idyby się trafiło, że tak Officierowie iako y żołnierze z Pola przed potkaniem się spólnie uszli, przy sa- mych Officierach ma rozstrawać karanie, z żołnie- row dżiesiąty na którego los pądnie ma być obwie- szony; drudzy zaś bez chorągwi służyć, za Stanowis- kiem legai y obor chędogić maią, tak dżugo, az tako- wy występpek swoiey nieodwagi iako nienadżnówa. Idyby się to jednak przed Hetmanem y sądem Wojsko- wym dostatecznie wywiedło, że przy nich żadna nie była wina, stuznie się z niewinności swoiey cieszyć maią.

TYTUL VIII.

O Szturmach.

Artykuł 1.

Chorągwie ktore szance y rozne w Polach mieysca obronne opuszczaią, maią być przed sąd stawione ktory wedle okolicznosci iakiey o tym szturmie zasieć uważyc moze, nim delret swoy albo obostry albo zmu- ztym jednak dokładem ze karay z nich trzy szturmy wytrzymał, a żadney odwiecy niemaiące gotowe przed oczyma zginienie widział.

Tytuł.

T Y T U L I X

O rozmawianiu się Stanowieniu
Zgody z Nieprzyjacielem.
Artykuł 1.

Ktoryby Pułk albo Chorągiew, bez S.K.M. albo Hetmanskiego rozkazu y wiadomości warzył się z Nieprzyjacielem traktować albo się w takowe sprawy wdawać, iezeliby się Żołnierze pospolici w to wdali, tedy dziesiąty na którego los padnie, ma być obwieszony, a z drugimi ma być taki Proceder, iako się w tytule 7. artykule 3um opisato.

T Y T U L X

O Poddaniu Zamkow y Fortec
Artykuł 1.

Iezeliby Żołnierz pospolity do poddania Zamkow albo obronnego miejsca Subnatora albo Kommandanta przymusił, tedy wszyscy Oficerowie na Gardle mają być karani, a tych co na przymuszenie porwolili rawne dziesiąty na którego los padnie ma wisieć, a drudzy mają być tak karani, iako ci, co z Woyska uciekaia.

T Y T U L X I

O Zdradzie pospolitowaniu z nieprzyjacielem
Artykuł 1.

Ktoryby kolwiek żołnierz albo Oficer nieprzyjacielowi dał iaką wiadomość albo rozumienie iakim kolwiek sposobem mogłby to uczynić z nim, albo bez Hetmanskiej albo Kommandanta woli wiadomości y rozkazu w Polu rozmawiał, albo się porozumiał przez listy y Postance takowy zaraz na Gardle ma być karany.

Artykuł 2.

Ktoby

62
K
M
Ktoby też z Officerow albo z Żołnierzy albo kto
innszy, katus y konfuzją w woysku ucynioną nie
Przyjacielowi obrawit, na gardle ma bydzi karany

Artykul 3.

Serebby Officerowie y Żołnierze bez wiadomości y
ordynansu Rotmistrza albo Kapitanow Jurych pobyć
znane iakie czynili zchadzki, o to tak mają bydzi Offi-
cierowie karani, iako ci, co Fortece poddawają.

TITVL XII.

O Buntach, Wrodkach, Pojedynkach y gwaltcie.

Artykul 1.

W ktorymby Pułku albo chorągwi Bunt iaki stał się, albo
też w Obozie, na Stanowisku, wciagnieniu y swawolnie
sieden drugiego na Pojedynku wyzywał, tedy ma bydzi
o Authore ucyniona inquirycya, a ten który by się na-
lazł bydzi winnym y był do tego powodem, nietylko na
swoiey osobie, ale z pomocnikami swymi ma bydzi na gar-
dle karany.

Artykul 2.

Temusz karani podlegli mają ci, co w Pułkach y chor-
gwiach obwinieni będą, ze kiedy im się lezą potykać z
nieprzyjacielem, albo do szturmowania, niechcieli, owsze
w swej woli, upore, przeciwenstwie, albo też z boiazni
y Przelęknienia się iak woyca Nosić albo z Placu uciekać.

Artykul 3.

W Obozie, Miastach y Fortecach niema bydzi żadna rwa-
sta y Pojedynki dopuszczone, ale y owszem, skoro by się
najmnieyszy stanął rozruch y rozdwoienie między Żoł-
nierzstwem, ma bydzi przez Pułkowniczy sąd uszkro-
nie; ten coby na Pojedynku wyzywał, zaraz ma bydzi przed
sąd Prawiony, y tam ma bydzi nieodwołanie karany, lub
wedle okoliczności y uwazenia sprawy uwolniony.

Artykul 4.

Serebby kiedy który z Żołnierow albo Officerow posu-
z drugim, y werwałby swego ziombka albo też innego
pomoc, takowy na gardle ma bydzi karany, a sekundersit
iaki się wyry opiewało o Buntownikach

Artykuł 5.

Kazdy ma się mały wystrzegać pijaństwa, ani też ieden drugiego przymusić do picia; bo koby upiorny się iaki gwałt uczynił, albo uderzył kogo lub nieprzyjaciela nie się zachował, takowy nie tylko tak ma być karany jak gdyby po trzedniu to wytkroczył, ale za pijaństwo tym bardziej ma być karany.

Artykuł 6.

Ktoby iaką Białogłową lub młodą lub starą w Przyjacielickiej lub nieprzyjacielickiej Ziemi zgwałcił, a byłby o to przekonany, bez żadnego stryntu na gwałde karany być ma

TYTUL XIII

O Stanowiskach alias Gospodach Stanownych

Artykuł 1.

Kazdy Officer y żołnier taki w Oborze iako w Garnizonie tym Stanowiskiem kontentować się powinien które mu Stanowiczy naznaczy, ani go odmieniacz ani sobie innego przysposabiając, któryby się wazył inaczej uczynić, ma być iako buntownik karany

Artykuł 2.

Żołnierz któryby Gospodza gospodynią albo czeladź jego bit swawolnie, albo umyślnie ie trapił, nad powinności y nad naznaczenie wyciągał, taki ma być w kury przez trzy dni wsadzony y trzymany a chlebem tyłko y wodą starmiony: Po tym rac ma Gospodza y gospodynią przez prosić a Palcatami po szeregach karany być. A ieli kto mu na ciełe szwanek zadał, za wypalarkiem w dę Pulkowoniczego y wedle tego razu zawanego na ciełe albo utratę ręki, albo innym sposobem karany być ma.

Artykuł 3.

Zaden żołnierz niema do Oboru albo miasta pod strzechę niemgardsta wchodzić lub wychodzić tyłko zwyczajną ulicą y bram

TYTUL XIV

O Straceniu zgubie, zastawieniu broni

Artykuł 1.

Kazdy żołnierz swoją Bron albo zbroję poruci albo iey w Polu odbierzy, nie tylko Palcatami przez szeregi ma

być

64
bydź karany, ale przytym ma mieć Stanowisko
za obozem, y on wychędarai ma do tąd polu talo-
wego występku myżskim iakim dziełem niemiawie.

Artykuł 2.

A jeżeli Łotnierz swoią bron, oręze, zbroie, ammu-
nicyje &c zastrawit, zaszachmowat, przegrat, prędat,
przepit, takowy ma za pierwszym y drugim razem
przez rągi biegać; a jeżeli się tego trzeci raz dopu-
ści, tedy na gardle ma bydź karany; talze y ten
ktory na wyrażone rzeczy daie pieniądze, lichwy
onych dostaie lub kupiie, lub wygraiie iakiey
kolwiekby był kondycyi talowemu karaniu
podlegai ma.

Artykuł 3ci.

Mimo to wszrytko, jeżeli kto swoia bron albo zbroję
z rozpusoty y swawolnie zepsuie stamie, albo przemar-
notrawi, albo da na co innego przekowai; talowoy co
zepsuie ma dać naprawi albo zaptaci, albo tez za
Łold tego ma bydź wytręcono, a za winę y polutę nie-
ma bydź karany, tylko chlebem y wodą do czasu we-
dle okolicznosci tej sprawy; albo tez wedle wyznalar
Łużędu Woyskowego ma bydź karany.

TYTUŁ XV

O spaleniū szarpaninach y Łodzieystwie.

Artykuł 1.

W cudzey ziemi niema się niel wazyi w miesie lub wosi
Łosiotach szpitalach szlotach młynach; talze piecow do
pieczenia Chleba domow, budynkow do woyny szuręcych,
mynowai, y wytracai, łuzien, plugow y innych różnych
sprętorow, a litoby inaczey uczynit, ma bydź na gardle albo
rozboynik karany.

Artykuł 2.

Zaden tal Officier iako y Łotnierz niema niłogo być
był pod choręgwią Poddanym Łkmi lub inaczey; /

wdzić ani szarpać, odzierać albo gwałtem brać, bądź na gościncach drogach, bądź też w ciągnieniu przez inną ziemię, Fortecach zamkach miastach wsiach y obozach, a to pod utraceniem gardła y majstrości.

Artykuł 3.

Ktoby chciał tym co przez Straz przyciągać albo przechodzić drewek albo ciego innego wzięcie, albo od przechodzącego na przepicie wyciągać, takowy ma być według wynalazku sędu Wojskowego karany.

Artykuł 4.

A ktoby na pospolitym złodzieystwie był poymany y prelonany, ten ma przez nogi spacerować albo wedle obliczności y uwazenia sprawy na gardle karany być ma.

XXVI

Placy, utaieniu złoczyńców y caci Żołnierskiej.

Artykuł 1.

Któryby Żołnierz publice przy zgromadzeniu wojska albo w ciągnieniu, albo w garnizonie tak jako to bywa o Pieniądze zatował, albo się o żołd upominał, na gardle ma być karany jako Buntownika.

Artykuł 2.

Choćby też podczas placy albo zupełnie albo też w tamtego czasu niedosta, mają jednak tak Oficerowie jakoż Żołnierze w Postawieniu zostawać, y do służby S. K. Mui ochotni być, którym S. K. Mui potrzeby y zywności w pieniądzech dawać, y to co każdemu z Żołdu zostawać będzie wcale oddać y zapłacić rozkaz.

Artykuł 3.

Nikt po wyproszeniu od kogo żołwiczki niema się wzięty złoczyńce zatrzymać żadnym sposobem albo go utaić.

Artykuł 4.

1. na ter taki w Wojsku S. K. Mui cierpiany być iuz od caci odgrodzony, albo iuz był za jakie prenieście w rękach S. K. Mui.

Artykuł 5.

66

Choćby to w mniejszych tu artykułach wyrazo-
no niebyło co by do Praw Wojskowych y Trybu-
nalnego należało, powinno się
jednak pod karą dotrymania

co choć ustnie

opowiedziano

będzie.

Przysięga Żołnierza nowo-zawerbowanego.

Ja N.N. przysięgam P. Bogu w Trójcy S. Jedynemu i e-
mu Najci: Królowi i Gmni Augustowi trzeciemu Panu
naszemu miłosejwemu sercawliwie teraz panującemu
Królestwu Sęgo Polskiemu postawnie zycelwone wierno-
y ochotnie sturyc cheć; co przereczone artykuły mi opisują
podług możności mojej wykonać, przeciwko nieprzyjacio-
tom P.K.M. y Rplcey bez wszelkiej samego siebie ochrony
dotąd polu w służbie P.K.M. będą, bądź w polu lub obłężeniu,
na wodzie, na lądzie, w potrzebach y utarczkach, szturmach
y wszelkich innych okazyach, mężnie gorliwie stawać, przy-
tym wszystkim Starszym y Oficiarom, ktorzy wstawia nade-
mną mieć będą, we wszystkim tym, co mi tu poruczyłowi d-
bremu P.K.M. y całego wojska, to jest w strazy w robotach
y inozych podług czasu potrzebnych sprawach rozkazywać
y Chorągwi Regimentu N.N. pod którą się zaciągnętem, ni-
czay nieodstępować, ilekolwiek mi opowiedziano będzie, o-
choćby polu tylko zarowie moie dopuścić pojdę; a zgółta we
wszystkim tak iak pomienione artykuły po mnie cheć, i iak
na wiernego pilnego postawnego dobrego y odważnego
przynależny Żołnierza y powinności kar-

dego nieście stawać obicując.

Tak mi Panie Boże dopo-

mor, y niewinna

myśla Chryste

świadczyć

67 in Swalopska
Niesn Siatowa & walswa

Wtę serce i niebios dawe

Cyni Lysie bytaliane

Wentrolle dazy dary

Wtę kutekcion Verca offiany

Wtę matam ze i kubiis etanie

Lau mny w budzi kochanie

Wtę obrutnie i Let mnych sydzę

Wtę przysięgę sydzę nielosty

Wtę mielay Aliebiomy tes na Tome mny

Wtę przysięgat tes mnych prumny

Wtę miere i ama nuch niemieni

Wtę mny Lince mny

Wtę ierang fine offiany

Wtę naderotniemie byli

Wtę mny m sercu woy woy

Wtę mny te bytowa miata

Wtę mny obli i opomniata

Wtę naderotniemie mny

Wtę mny mny swoy

ine

LONDON

69

BIBLIOTH. UNIV.

BAABELONIQAB

